

Národný strednodobý fiškálno- štrukturálny plán Slovenskej republiky na roky 2025-2028

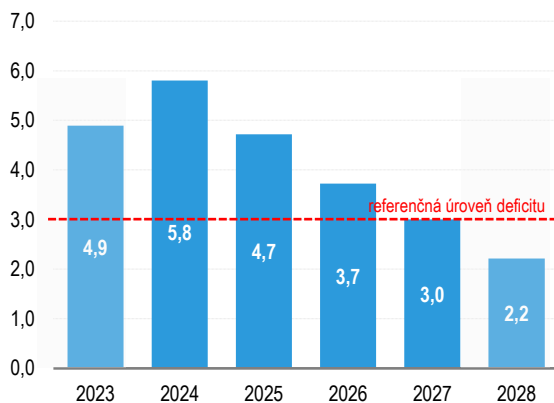
| október 2024

Zhrnutie

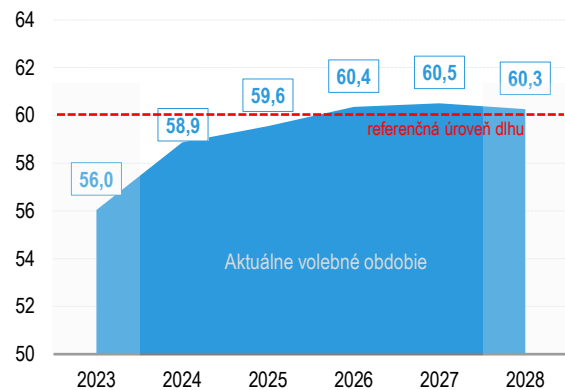
V kontexte nedávnej reformy európskych rozpočtových pravidiel predstavuje vláda svoj Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán¹, ktorým záväzne stanovuje trajektóriu povoleného rastu čistých verejných výdavkov a reformné a investičné priority na ďalšie štyri roky. Nové európske pravidlá majú za cieľ nastaviť také tempo konsolidácie pre najbližšie roky, aby sa dlh a deficit hospodárenia udržali pod hranicami 60 %, resp. 3 % HDP aj desať rokov po horizonte strednodobého plánu. V dôsledku toho musí Slovensko, ako krajina výrazne čeliaca demografickému tlaku populácie, už do niekoľkých rokov dosiahnuť rozpočtovú pozíciu blízko vyrovnaného hospodárenia. Tým sa vytvorí priestor na absorbovanie budúcich nákladov starnutia populácie, aby dlh ani deficit stanovené referenčné úrovne následne nepresiahol. S cieľom zjednodušiť európske rozpočtové pravidlá a posilniť ich proti-cyklickosť sa zavádzajú na dosiahnutie týchto cieľov každoročné limity na rast čistých výdavkov, ako jediný záväzný operatívny nástroj, ktorého plnenie sa následne bude vyžadovať.

Vláda v strednodobom pláne stanovuje do roku 2028 maximálny rast čistých výdavkov, ktorý má viesť k postupnému poklesu deficitu približne o 1 % HDP ročne a k stabilizácii vývoja verejného dlhu. Vláda sa rozhodla prijať 4-ročný konsolidačný plán v kontexte svojho cieľa stabilizovať dlh už do konca volebného obdobia. Do roku 2028 strednodobý plán cieľi celkový pokles deficitu k 2 % HDP, kedy by už mal dlh v pomere k HDP začať medziročne klesať. Maximálny rast čistých výdavkov do roku 2028 je na úrovni 8,1 % V nasledujúcich rokoch budú v jednotlivých návrhoch rozpočtu špecifikované opatrenia na naplnenie týchto cieľov.

Plánovaný deficit hospodárenia verejnej správy (% HDP)

Prognóza hrubého dlhu (% HDP)

Zdroj: EK, MF SR

Už aktuálny strednodobý plán špecifikuje približne tretinu potrebnej konsolidácie zo svojho 4-ročného horizontu. Na naplnenie celého strednodobého plánu je potrebné do roku 2028 prijať konsolidačné opatrenia v objeme 4,4 % HDP, teda 7 miliárd eur. Vláda zatiaľ prijala opatrenia v čistom² objeme 1,4 % HDP na prvý rok. Ide najmä o reformu sadzieb DPH, zvýšenie korporátnej dane pre veľké podniky, zvýšenie sektorových daní v regulovaných odvetviach, či zacielenie sociálnych výdavkov na nízko príjmových obyvateľov. Väčší objem konsolidačných opatrení zároveň kryje niektoré nové výdavky najmä v sociálnej oblasti a tiež umožňuje vytvorenie rezervy na nepredvídaný vývoj. Zvyšné konsolidačné opatrenia na horizonte plánu pre roky 2026 až 2028 budú postupne špecifikované v ďalších návrhoch rozpočtových plánov v nasledujúcich rokoch, aj v nadväznosti na aktualizáciu makro-ekonomického a rozpočtového vývoja.

V strednodobom pláne vláda predstavuje aj plánované a realizované reformy a investície naprieč kľúčovými štrukturálnymi oblasťami, ktoré prispievajú k naplneniu spoločných priorít EÚ a špecifických

¹ Okrem plného znenia sa ďalej v dokumente používajú aj skrátené tvary, ako národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán, strednodobý plán alebo plán.
² Netto efekt konsolidácie po zohľadnení nových výdavkových politík a vytvorenej rezervy na riešenie negatívnych vplyvov vývoja rozpočtového hospodárenia. V roku 2028 je vplyv 1,6 % HDP.

odporúčaní pre Slovensko. Opatrenia v oblasti spravodlivej zelenej transformácie sa sústreďujú najmä na diverzifikáciu energetických zdrojov, zvýšenie energetickej bezpečnosti a zníženie závislosti na fosílnych palivách. Ďalšie kľúčové iniciatívy zahŕňajú investície do obnoviteľných zdrojov energie, modernizácie nízkoemisnej železničnej infraštruktúry a udržateľnej dopravy. Reformy cielia aj zlepšenie prístupu k vzdelávaniu, podpory znevýhodnených skupín a riešenia energetickej chudoby. V rámci prechodu na digitálnu spoločnosť sa prijímajú opatrenia na podporu inovácií, výskumu a vývoja či zlepšenie digitálnej infraštruktúry. Medzi prioritné oblasti patrí aj modernizácia administratívy a verejnej správy. Výrazný objem obranných investícií zlepší pripravenosť ozbrojených síl.

Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Slovenskej republiky na roky 2025-2028 bol prerokovaný aj na Hospodárskej a sociálnej rade a je prezentovaný na najnovších makroekonomických a daňových prognózach одобrených nezávislou fiškálnou inštitúciou³. Prvý Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Slovenskej republiky na roky 2025 až 2028 vychádza z makroekonomických a daňových prognóz zo septembra a októbra 2024, ktoré boli schválené Výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy. Členom oboch výborov je aj nezávislá fiškálna inštitúcia Rada pre rozpočtovú zodpovednosť. Materiál bol prerokovaný aj na Hospodárskej a sociálnej rade, ktorá zastrešuje vládu SR, Konfederáciu odborových zväzov (KOZ), Republikovú úniu zamestnávateľov (RÚZ), Asociáciu zamestnávateľských zväzov a združení (AZZZ) a Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS). Po schválení vládou SR sa Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Slovenskej republiky na roky 2025-2028 prerokuje v Národnej rade Slovenskej republiky. Európska komisia by mala poskytnúť hodnotenie strednodobého rozpočtového plánu SR do 6 týždňov od jeho prijatia.

³ Strednodobý plán je v prípade makroekonomických a rozpočtových predpokladov postavený na prognóze Európskej komisie zo začiatku leta. Nasledovný text je potrebné vnímať len ako aktualizáciu vývoja, ktorá však nemení základné parametre strednodobého plánu, najmä rast čistých výdavkov vychádzajúci z analýzy udržateľnosti dlhu (rovnako postavenej na letnej prognóze EK).

OBSAH

Zhrnutie	2
1. Reforma európskych fiškálnych pravidiel	6
2. Makroekonomické prostredie	8
3. Rozpočtové ciele vlády a zodpovedajúca trajektória čistých výdavkov.....	11
4. Špecifikácia opatrení na dosiahnutie cieľov vlády	14
5. Reformy a investície	17
Prílohy	28

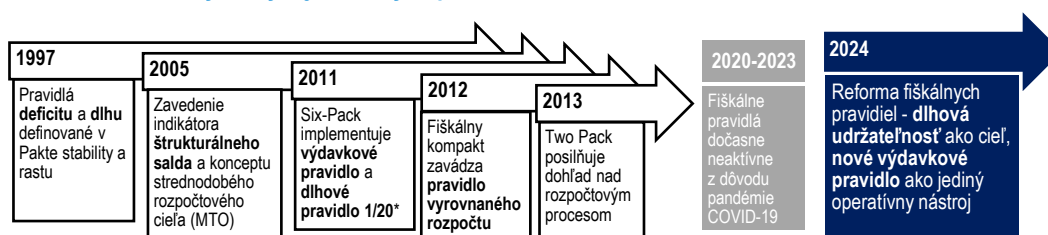
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

TABUĽKA 1 – Indikátory dlhodobej udržateľnosti S1 a S2 k roku 2024 a 2028 (% HDP)	12
TABUĽKA 2 – Plánované konsolidačné úsilie (v zmysle metodiky EK na určenie povoleného rastu čistých výdavkov)	13
TABUĽKA 3 – Príjmové a výdavkové konsolidačné opatrenia	15
TABUĽKA 4 – Súhrn reforiem a investícií v MTP	21
TABUĽKA 5 – Porovnanie makro-indikátorov podľa prognózy MF SR a podľa predpokladov EK použitých pri nových fiškálnych pravidlách	28
TABUĽKA 6 – Podmienené záväzky (% HDP)	29
TABUĽKA 7 – Implicitné záväzky do roku 2067 (% HDP)	29
GRAF 1 – Úroveň reálneho HDP v prognózach MF SR (2019=100)	8
GRAF 2 – Vývoj inflácie (rast v %)	8
GRAF 3 – Nezamestnanosť a voľné pracovné miesta (v %)	9
GRAF 4 – Produkčná medzera bez a s plánovanou konsolidáciou (% potenciálneho produktu)	9
GRAF 5 – Konvergencia slovenskej ekonomiky v porovnaní s benchmarkovými štátmi (HDP per capita v bežných cenách, % EÚ27)	10
GRAF 6 – Priemerný rast HDP vs. HDP per capita (v parite kúpnej sily v roku 1995) (% a index)	10
GRAF 7 – Odhadovaný vývoj deficitu verejnej správy po zohľadnení najnovších prognóz MF SR (% HDP)	11
GRAF 8 – Odhadovaný vývoj hrubého dlhu po zohľadnení najnovších prognóz MF SR (% HDP)	11
GRAF 9 – Vývoj deficitu v základnom konsolidačnom scenári v metodike EK (% HDP)	12
GRAF 10 – Vývoj hrubého dlhu v nepriaznivých scenároch v metodike EK (% HDP)	12
GRAF 11 – Národné výdavky* do obrany do roku 2027 (ESA 2010, % HDP)	13
GRAF 12 – Vývoj deficitu bez prijatých opatrení vlády, s prijatými opatreniami a po dosiahnutí cieľov (% HDP)	14
GRAF 13 – Hlavné faktory vysvetľujúce nárast deficitu bez opatrení vlády (% HDP)	14
GRAF 14 – Rozdelenie opatrení konsolidačného balíka (% HDP)	15
GRAF 15 – Veľkosť nových výdavkových politík vlády a rezervy (% HDP)	15
GRAF 16 – Medziročný rast čistých výdavkov podľa stanovenej trajektórie a podľa aktuálneho rozpočtového rámca (%)	16
GRAF 17 – Potreba dodatočných konsolidačných opatrení v % HDP (rozdiel medzi aktuálnym rozpočtovým rámcom a cieľmi vlády)	16
GRAF 18 – Vývoj národne financovaných investícií (% HDP)	26

1. Reforma európskych fiškálnych pravidiel

Nová reforma fiškálnych pravidiel EÚ zavádza najzásadnejšie zmeny od fungovania Paktu stability a rastu. Pravidlá definované v Pakte stability a rastu prešli v minulosti štyrmi väčšími zmenami, ktoré rámec fiškálnych pravidiel postupne rozširovali. Výsledkom bol komplexný systém pravidiel a výnimiek, navyše ťažko zrozumiteľný laickej verejnosti. Hodnotenie postavené na viacerých ukazovateľoch bolo možné plniť selektívne. Rámec tak vo výsledku nevedol k efektívnej proti-cyklickej politike⁴. Na jar tohto roka bola členskými krajinami EÚ prijatá reforma európskych fiškálnych pravidiel. Tá reaguje na predošlé nedostatky zúžením cieľov na dlhovú udržateľnosť na viacročnom horizonte a zavedením výdavkového pravidla ako jediného operatívneho nástroja, posilňujúc tiež proti-cyklickosť fiškálnej politiky.

SCHÉMA 1 – Hlavné zmeny vo vývoji fiškálnych pravidiel EÚ

* Pozn.: Krajiny s dlhom nad 60 % HDP museli dlh v pomere k HDP znižovať ročným priemerným tempom 1/20 rozdielu medzi ich dlhom a 60 % HDP.

Zdroj: MF SR

Nové fiškálne pravidlá majú za cieľ stabilizovať dlh na úrovni 60 % a udržať deficit pod 3 % HDP⁵ (t. j. referenčné hranice) aj na horizonte desiatich rokov po skončení strednodobého plánu. Cieľom zmeny v pravidlách je dlhová udržateľnosť v zmysle zabezpečenia klesajúceho dlhu smerom k 60 % HDP, resp. jeho dlhodobej stabilizácie pod touto hranicou. Nové pravidlá však navyše vyžadujú zníženie deficitu a jeho udržanie pod 3 % HDP aj v dlhodobom horizonte. Referenčné hranice deficitu a dlhu majú byť dodržané bez potreby ďalšej konsolidácie aj počas desiatich rokov po skončení horizontu strednodobého plánu⁶. Tento aspekt nových pravidiel si preto do konca horizontu strednodobého plánu vyžaduje zrealizovať väčšiu konsolidáciu pre krajiny, ktoré budú čeliť rastúcim rozpočtovým nákladom súvisiacim so starnutím populácie v budúcnosti, kam sa radí aj Slovensko.

Reforma pravidiel oproti minulosti dáva väčší dôraz na podporu reforiem a investícií. Reformné úsilie je v novom rámci pravidiel podporované najmä tým, že krajiny si môžu mierne predĺžiť obdobie, za ktoré musia dosiahnuť ozdravenie verejných financií (zo 4 až na 7 rokov). V takom prípade sa však musia vo svojich strednodobých plánoch zaviazat' k dodatočným reformám a investíciám zameraným na podporu rastu ekonomiky a udržateľnosť verejných financií⁷. Ďalšou nutnou podmienkou pri možnosti rozloženia konsolidácie na dlhšie obdobie je udržanie národných investícií. Na horizonte strednodobého plánu nesmie byť ich úroveň v pomere k HDP nižšia ako priemer od roku 2021.

S cieľom zjednodušiť pravidlá a posilniť ich proti-cyklickosť sa zavádza jediný záväzný operatívny nástroj – maximálny rast čistých výdavkov⁸. Dosiahnutie požadovaných úrovní dlhu a deficitu v nových pravidlách sa

⁴ Viac o komplexnosti pôvodného rámca pravidiel v komentári: [Na väčšiu potrebu šetrenia ukazujú aj nové pravidlá EÚ.](#)

⁵ Pri reforme sa nemenili zakladajúce zmluvy EÚ ustanovujúce referenčné hranice deficitu 3 % HDP a dlhu 60 % HDP. Oba parametre preto ostávajú ústredným prvkom aj v reformovanom rámci pravidiel EÚ.

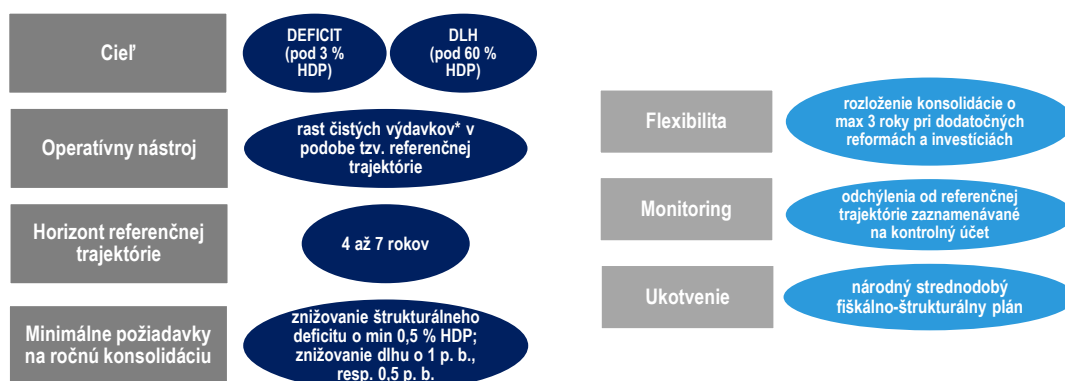
⁶ Štvorročný plán predpokladá štyri roky konsolidácie a následne 10-ročný scenár bez zmeny politik. Sedemročný plán konsolidáciu v priebehu siedmich rokov a 10-ročný scenár bez zmeny politik. Kritérium deficitu a dlhu musí byť dodržané aj v rizikových scenároch analýzy dlhovej udržateľnosti (DSA).

⁷ Pri predložení štvorročného plánu je potrebné v rámci štruktúrálnej časti reagovať záväznými reformami a investíciami na špecifické odporúčania Európskej komisie pre krajinu a spoločné priority EÚ.

⁸ Čisté výdavky zodpovedajú celkovým výdavkom verejnej správy očisteným o úrokové náklady, cyklické výdavky v nezamestnanosti, európske štruktúrné fondy a zdroje z Plánu obnovy, zdroje na spolufinancovanie projektov EÚ, jednorazové opatrenia v zmysle metodiky EK a diskrečné príjmové opatrenia vlády. Ide o jediný záväzný fiškálny indikátor, ktorého plnenie sa následne bude vyhodnocovať.

má zabezpečovať cez vopred plánovanú a nemennú trajektóriu rastu čistých výdavkov⁹. Výdavkové pravidlo nahradzuje systém viacerých indikátorov z minulosti a bude tiež jediným sledovaným a vynucovaným indikátorom pri dohľade zo strany Európskej komisie¹⁰. Vývoj výdavkov je navyše pod priamou kontrolou vlády a na rozdiel od v minulosti používaného štrukturálneho salda tak významne nezávisia od komplikovane odhadovanej produkčnej medzery podliehajúcej častým revíziám. Navyše, výdavkové pravidlo nedovoľuje minúť neočakávané príjmy, čo posilňuje proti-cyklickosť fiškálnej politiky. Oproti pôvodným pravidlám takto nastavený rámec by mal umožniť viac ozdravovať rozpočet v dobrých časoch, ale rovnako viac podporiť ekonomiku v horších obdobiach.

SCHÉMA 2 – Hlavné prvky nových pravidiel

*Pozn.: Rast čistých výdavkov predstavuje medziročnú zmenu výdavkov verejnej správy očistených predovšetkým o EÚ zdroje, výdavky na spolufinancovanie, úrokové náklady a diskrečné príjmové opatrenia. Zdroj: MF SR

S cieľom posilniť viacročnú orientáciu rozpočtu sa zavádza národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán, ktorý bude po schválení záväzný pre rozpočtový proces na celom horizonte (4 až 7 rokov). Nové pravidlá prinášajú aj výraznú zmenu v záväznosti stanovenia cieľov. Kým doteraz sa v Programe stability stanovovali ciele na 3 roky, tieto ciele neboli záväzné. V praxi sa dialo, že ciele vlády sa každoročne aktualizovali podľa aktuálneho vývoja verejných financií. Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán, ktorý nahrádza Program stability, bude záväzný pre tvorbu rozpočtu na celom svojom horizonte. Ten môže byť 4-ročný, čo je aj prípad aktuálne predkladaného plánu, resp. v prípade zaviazania sa k dodatočným reformám je možné rozložiť konsolidáciu až na 7 rokov. Vláda sa v ňom vopred zaväzuje k stanovenej fiškálnej trajektórii a reformám, ktoré budú následne hodnotené v pravidelnej ročnej správe o pokroku.

⁹ Pravidlo totiž umožňuje čistým výdavkom rásť tempom nominálneho potenciálneho produktu znižovaného o požadovanú zmenu primárneho štrukturálneho deficitu.

¹⁰ Úrovně deficitu a dlhu sa posudzujú v úvodnom procese určenia veľkosti potrebnej konsolidácie, počas cyklu strednodobého plánu už ich reálny vývoj neovplyvňuje konsolidačné úsilie pre nasledujúce rozpočtové obdobie a hodnotí sa len rast čistých výdavkov a jeho odchýlenia.

2. Makroekonomické prostredie

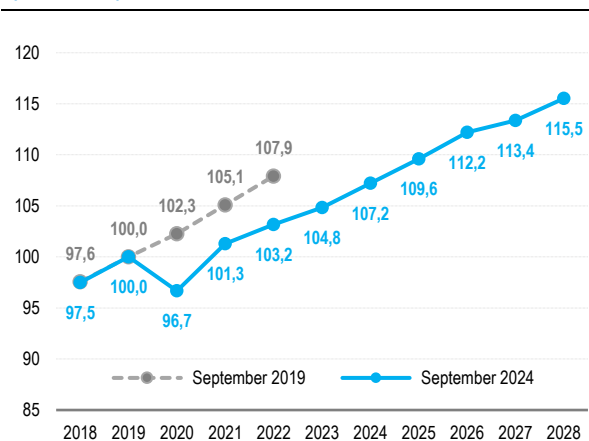
Aktuálny makroekonomický výhľad

Verejné financie podporili počas pandemického a inflačného šoku životnú úroveň obyvateľstva, no teraz je potrebné ich ozdravenie. Nepriaznivé vplyvy z externého prostredia stlmili rast slovenskej ekonomiky medzi rokmi 2020 až 2024 na priemerných 1,5 % ročne. V dôsledku pandémie utrpel šok najmä trh práce. Následne prišiel šok do inflácie z dôvodu invázie Ruska do Ukrajiny. Zamestnanosť aj reálna mzda klesli a v snahe stabilizovať príjmy obyvateľstva sa výrazne zvýšil tlak na verejné financie. Tie je však teraz potrebné skonsolidovať.

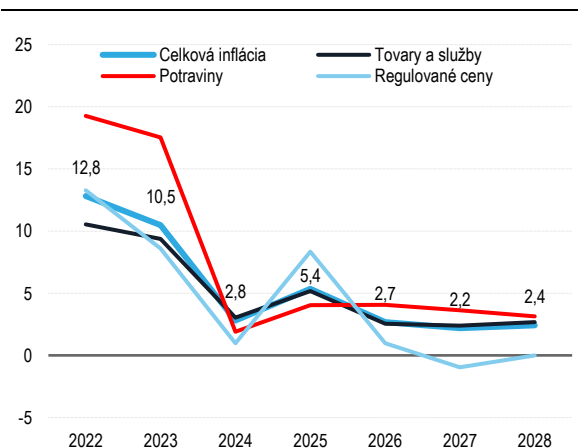
Ekonomika sa po období šokov stabilizovala, čo vytvorilo podmienky na efektívnu konsolidáciu verejných financií. Už po zohľadnení konsolidácie dosiahne rast HDP v nasledujúcich štyroch rokoch v priemere takmer 2 % ročne. Po odznení inflačného šoku sa začali v roku 2024 reálne príjmy a reálna spotreba domácností zotavovať. Trh práce bude podľa prognóz odolný, miera nezamestnanosti zostane na historickom minime. Od roku 2025 budú vzpruhou najmä investície z Plánu obnovy a odolnosti (POO), ktoré vystriedajú dočerpané EÚ fondy. Od roku 2026 bude najväčšou hybnou silou ekonomiky zahraničný obchod v dôsledku zlepšenej globálnej ekonomickej situácie.

Inflácia ustúpila a vytvorila priestor pre zotavenie reálnych miezd a spotreby domácností. Cenové tlaky po dvoch rokoch dvojciferných rastov poľavili. Ceny v roku 2024 v priemere vzrastú o 2,8 %. Odznenie cenového šoku vytvára priestor pre oživenie domáceho dopytu. Vďaka obnovenému rastu reálnych miezd dochádza už začiatkom roku 2024 k zotaveniu spotreby domácností. Jednorazové zvýšenie cien sa však v roku 2025 ešte vráti, keďže ceny energií sa bez podpory verejných financií zvýšia na trhovú úroveň. Jednorazovo k vyšším cenám v roku 2025 prispieje aj zvýšenie výnosu DPH. Od roku 2026 sa však už očakávajú tempá inflácie na úrovniach spred pandémie.

GRAF 1 – Úroveň reálneho HDP v prognózach MF SR (2019=100)

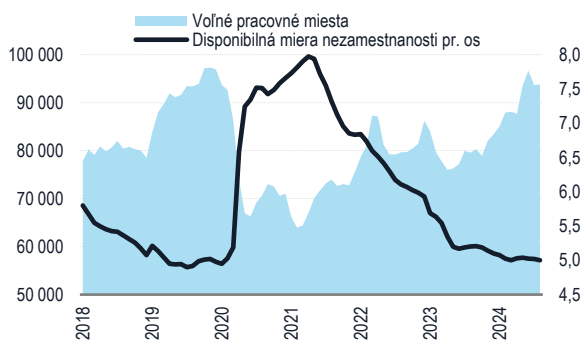
GRAF 2 – Vývoj inflácie (rast v %)

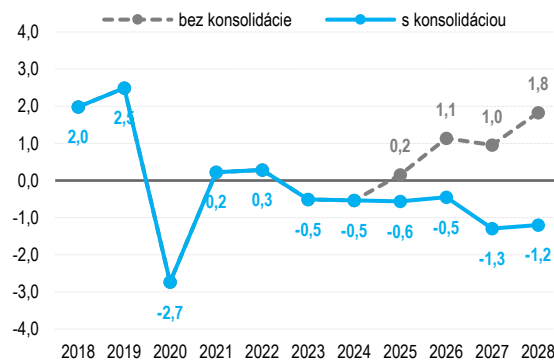
Zdroj: MF SR

Trh práce je stabilný s mierou nezamestnanosti na historickom minime, no kvôli demografickým zmenám bude práce ubúdať. Miera nezamestnanosti klesla po dočasnom náraste v pandémii v roku 2024 na historické minimum a počet voľných pracovných miest je na vysokých úrovniach spred roku 2020. Zamestnanosť však nestúpa, keďže ju obmedzuje nedostatok pracovníkov ako aj vyšší počet predčasných odchodov do dôchodkov. Podporou je množstvo práce ponúkanej pracovníkmi zo zahraničia, ktorých láka dynamicky rastúca mzda. Zamestnanosť sa k rastu vráti až od roku 2025, keď efekt zvýšených odchodov do predčasného starobného dôchodku vyprchá a trh práce podporí aj čerpanie zdrojov z Plánu obnovy a odolnosti. Od roku 2027 bude však práce menej, keďže dostupné množstvo pracovnej sily sa bude každoročne znižovať.

GRAF 3 – Nezamestnanosť a voľné pracovné miesta (v %)

GRAF 4 – Produkčná medzera bez a s plánovanou konsolidáciou (% potenciálneho produktu)

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR, MF SR

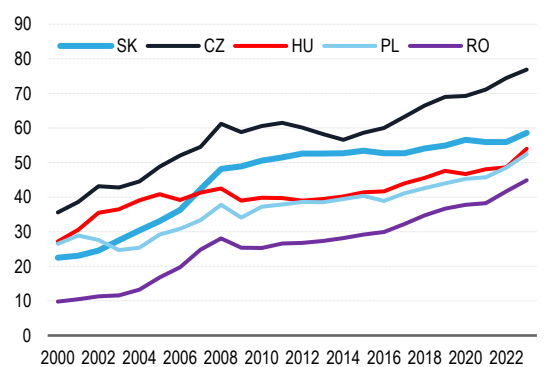
Keďže ekonomická aktivita je blízko svojmu potenciálu, konsolidácia verejných financií nebude pre ekonomiku tak bolestivá. V ekonomike sa aktuálne využívajú všetky dostupné kapacity a dopyt po práci je vysoký. Konsolidácia verejných financií v nadchádzajúcich rokoch tak schladí ekonomiku len mierne. Bez ozdravenia verejných financií by sa ekonomika pohybovala v priemere asi 1 p. b. nad svojim potenciálom. Tieto náklady sú nižšie v porovnaní s konsolidáciou po globálnej finančnej kríze v prostredí vysokej nezamestnanosti a nevyužitých kapacít.

V aktuálnej prognóze prevažujú negatívne riziká, najmä nižšie čerpanie európskych zdrojov a menej priaznivé zahraničné prostredie. Prognóza počíta so scenárom plného dočerpania prostriedkov POO. V prípade alternatívneho scenára s nižším čerpaním POO na úrovni 80 % by slovenské HDP v rokoch 2025 a 2026 rástlo v priemere o 0,4 p. b. pomalšie. Nižšie investície by znížili kapitálovú zásobu a potenciálny produkt. Negatívny vplyv na zamestnanosť by sa prejavil s oneskorením v roku 2027 s poklesom o 11-tisíc osôb menej ako v prognóze. Okrem toho, zahraničné konflikty môžu skomplikovať výhľad zahraničného dopytu, najmä obmedzením medzinárodných obchodných trás a zvýšením globálnych cien komodít. Riziko zväčšovania obchodných bariér EÚ s Čínou sa môže po voľbách v USA ešte zintenzívniť a ohroziť oživenie globálneho obchodu a slovenského exportu.

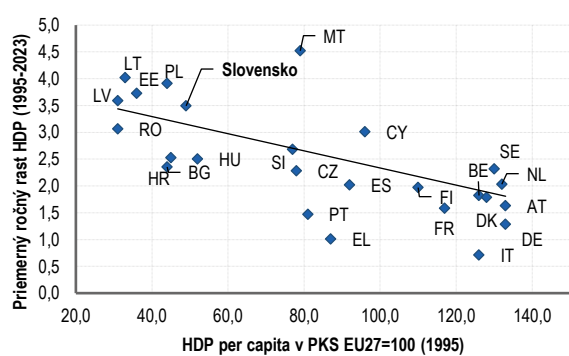
Konvergencia slovenskej ekonomiky voči EÚ

Spomaľovanie konvergenčného úsilia po kríze v roku 2009 poukazuje na potrebu reformných opatrení. Slovensku v posledných rokoch dochádza konvergenčný potenciál, stále značne zaostáva za priemerom EÚ27. Ekonomický rast Slovenska v minulosti v priemere prevyšoval priemer EÚ, čím bol splnený predpoklad rýchlejšej konvergencie k západným krajinám. Aj keď ekonomický rast Slovenska v priemere prevyšoval priemer EÚ výsledky nie sú dostatočné – krajine sa podarilo odstrániť iba polovicu medzery v porovnaní s výkonom EÚ27. V posledných rokoch na rozdiel od Slovenska stiahli svoje zaostávanie okolité krajiny ako Česko, Poľsko, Maďarsko, či Rumunsko. Napriek tomu, že zvolené štvorročné tempo konsolidácie si v zmysle nových pravidiel nežiada zásadnejšie reformy, v strednodobom pláne je uvedené ambiciózne reformné a investičné úsilie vyplývajúce najmä z kontextu POO, ktoré v čase konsolidácie pomôže rozbehnúť ekonomiku.

GRAF 5 – Konvergencia slovenskej ekonomiky v porovnaní s benchmarkovými štátmi (HDP per capita v bežných cenách, % EÚ27)

GRAF 6 – Priemerný rast HDP vs. HDP per capita (v parite kúpnej sily v roku 1995) (% a index)

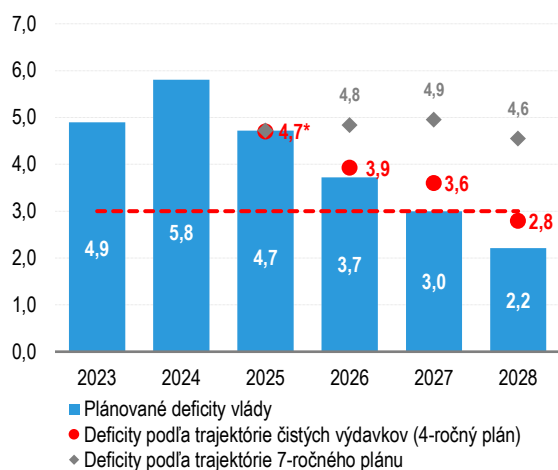
Zdroj: Eurostat, MF SR

3. Rozpočtové ciele vlády a zodpovedajúca trajektória čistých výdavkov

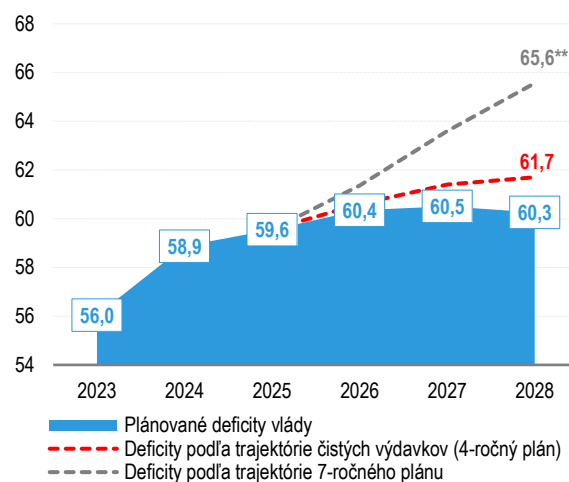
Aktuálny rozpočtový výhľad

Vláda si v strednodobom pláne stanovuje záväznú trajektóriu rastu čistých výdavkov na 4 roky, aby do konca volebného obdobia deficit klesol k 3 % HDP a verejný dlh sa stabilizoval. Nové fiškálne pravidlá by umožnili Slovensku rozložiť proces ozdravenia verejných financií až na 7 rokov. To by však do najbližších rokov viedlo k ďalšiemu pokračovaniu rastu zadlženia a vystúpenie z procedúry nadmerného deficitu by sa tiež výrazne natiahlo (viď GRAF 7 a 8). S cieľom naplniť záväzok stabilizácie dlhu z programového vyhlásenia sa vláda rozhodla pripraviť 4-ročný ozdravný plán zníženia deficitu k 3 % HDP. Táto stratégia podľa najnovších prognóz MF SR povedie k zastaveniu rastu zadlženia už v roku 2027. Pokles deficitu k 3 % HDP do konca volebného obdobia je prísnejší cieľ, ako mechanicky vyplýva z dodržania záväznej trajektórie rastu čistých výdavkov (kumulatívne 8,1 % do roku 2028). V takom prípade by deficit klesol na úroveň 3,6 % HDP v roku 2027. Vláda však plánuje prísnejší cieľ deficitu dosiahnuť dodatočným úsilím, najmä cez zlepšenie úspešnosti výberu daní. Výsledkom by mala byť stabilizácia hrubého dlhu pri úrovni okolo 60 % HDP v roku 2027 a jeho pokles v roku 2028.

GRAF 7 – Odhadovaný vývoj deficitu verejnej správy po zohľadnení najnovších prognóz MF SR (% HDP)

GRAF 8 – Odhadovaný vývoj hrubého dlhu po zohľadnení najnovších prognóz MF SR (% HDP)

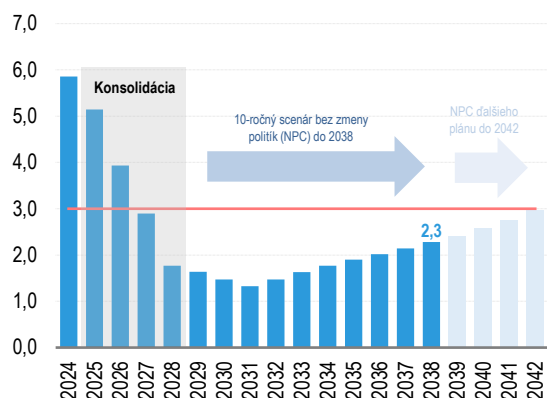
Pozn.: * V prípade 4-ročného plánu ide o trajektóriu, ktorá nie je v jednotlivých rokoch rovnomerne fázovaná (viď. Tabuľka 2 v časti Fázovanie konsolidácie v najbližších rokoch). ** Hrubý dlh by sa ani do konca 7-ročného konsolidačného plánu (2031) nestabilizoval a dosiahol by 67 % HDP. Zdroj: EK, MF SR

Analýza udržateľnosti dlhu (podľa metodiky a prognózy EK¹¹)

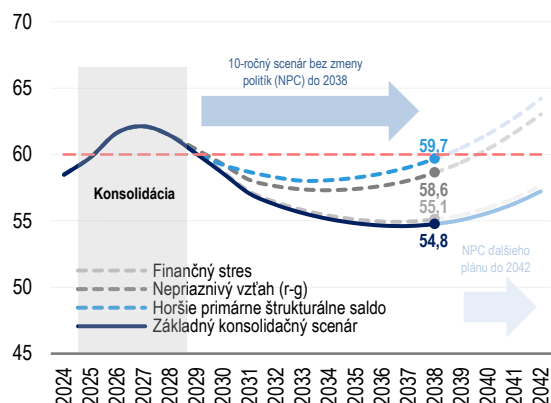
Predložený plán konsolidácie napína aj hlavný dlhodobý cieľ pravidiel, aby sa aj 10 rokov po konci horizontu plánu dlh a deficit udržali bezpečne pod 60 %, resp. 3 % HDP. Nové pravidlá cielia dosiahnutie takej pozície do konca plánu, aby ozdravenie verejných financií bolo dostatočné aj v kontexte dlhodobých prognóz. Starnutie slovenskej populácie, ktoré sa postupne prejavuje intenzívnejšie, navýši budúce výdavky a spomalí ekonomický rast. Z tohto dôvodu na konci strednodobého konsolidačného plánu už musí byť dosiahnutý deficit výraznejšie pod 3 % HDP, aby sa tak vytvoril priestor na absorbovanie zvýšenia deficitu a rastu dlhu a to aj bez ďalších zásahov vlády. Analýza udržateľnosti dlhu pritom počíta aj s viacerými rizikovými scenármi, napríklad s ešte výraznejším zvyšovaním deficitu či horším makroekonomickým prostredím. Na základe tejto analýzy je následne určený maximálny povolený rast čistých výdavkov (viac v prílohe 3).

¹¹ Metodika EK využitá v rámci analýzy udržateľnosti dlhu (tzv. DSA), na základe ktorej sa stanovuje maximálny povolený rast čistých výdavkov používa niektoré zjednodušujúce predpoklady, ktoré sa líšia od aktuálnej projekcie daňových príjmov (ide najmä o jednotkovú elasticitu príjmov, či iný vývoj úrokových nákladov). V dôsledku toho sa vývoj dlhu a deficit prezentovaný v ďalších častiach mierne odlišuje od očakávaného vývoja podľa MF SR.

GRAF 9 – Vývoj deficitu v základnom konsolidačnom scenári v metodike EK (% HDP)

GRAF 10 – Vývoj hrubého dlhu v nepriaznivých scenároch v metodike EK (% HDP)

Pozn.: Analýza udržateľnosti dlhu vychádza z makro-fiskálnych predpokladov a metodiky EK. Scenár finančného stresu predpokladá jednorazové zvýšenie trhových úrokových sadzieb o 1 p. b. v roku 2029. Nepriaznivý vzťah (r-g) predstavuje trvalé zvýšenie úrokových sadzieb o 0,5 p. b. a zníženie reálneho rastu HDP o 0,5 p. b. v roku 2029. Scenár horšieho primárneho štrukturálneho salda (SPB) predpokladá trvale nižší dosiahnutý prebytok SPB o 0,5 p. b. Zdroj: EK, MF SR

Vzhľadom na starnutie populácie prejavujúce sa najmä po roku 2040 bude musieť pokračovať v ozdravovaní verejných financií aj ďalšia vláda. Potrebu ďalšej konsolidácie aj za horizontom strednodobého rozpočtového plánu naznačuje projekcia vývoja dlhu, ktorý by po roku 2038 bez zásahu vlády vzrástol nad 60 % HDP (GRAF 10). Náklady na starnutie populácie totiž do 2042 narastú o 0,5 % HDP a podľa pravidiel ich bude potrebné v nasledujúcom strednodobom pláne (2029-2032) vopred kompenzovať. Potrebné ďalšie znižovanie deficitu potvrdzujú aj indikátory dlhodobej udržateľnosti a veľkosti implicitných záväzkov. V prípade dodržania cieľov konsolidácie sa totiž verejné financie ešte nedostanú do nízkeho rizika dlhodobej udržateľnosti¹².

TABUĽKA 1 – Indikátory dlhodobej udržateľnosti S1 a S2¹³ k roku 2024 a 2028 (% HDP)

	2024	2028 scenár po splnení cieľov
S1 Indikátor	7,4	3,0
z toho:		
Počiatočná rozpočtová pozícia štrukturálneho salda a dlhu	3,7	0,2
Náklady na starnutie	3,7	2,9
S2 Indikátor	8,7	4,1
z toho:		
Počiatočná rozpočtová pozícia štrukturálneho salda a dlhu	3,9	0,3
Náklady na starnutie	4,8	3,8

Zdroj: MF SR

Fázovanie konsolidácie v najbližších rokoch (podľa metodiky a prognózy EK)

Najvýraznejšie konsolidačné úsilie plánuje vláda SR v roku 2026, keďže budúci rok je ešte ovplyvnený vysokým nárastom obranných výdavkov. Nové rozpočtové pravidlá požadujú v princípe rovnomerné znižovanie štrukturálneho deficitu v každom roku, avšak v odôvodnených prípadoch je možné sa od tohto pravidla odkloniť. A to najmä v prípade, ak sa v rozpočte očakáva v niektorých rokoch neštandardný vývoj niektorých položiek. V prípade Slovenska sa takto kvalifikuje najmä rast výdavkov v obrane koncentrovanej do roku 2025. Výdavky do

¹² Presná kategorizácia rizík je dostupná v [Tabuľke 1 Boxu 1.3.1 najnovšieho vydania Debt Sustainability Monitoru](#).

¹³ Výpočty indikátorov S1 a S2 MF SR sa líšia od výpočtov Európskej komisie kvôli rozdielnym metodickým postupom. Pre bližšie informácie o metodických rozdieloch konzultujte [Box 6 Programu Stability 2023](#) a pre metodické postupy komisie najnovšie vydanie [Debt Sustainability Monitoru](#).

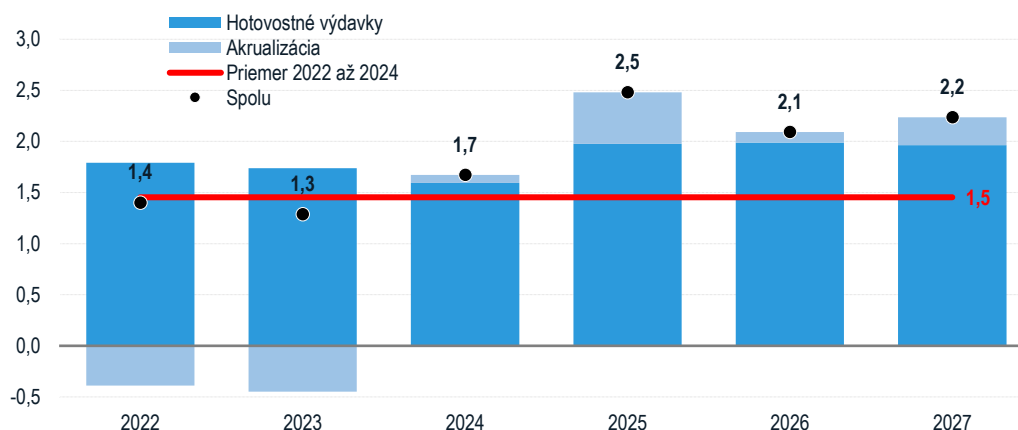
obrany v roku 2025 rastú najmä v dôsledku neštandardne veľkého objemu dodávok obrannej techniky (0,4 % HDP). Z tohto dôvodu sa plánuje väčšie zníženie primárneho štrukturálneho deficitu (a rovnako aj pomalší rast čistých výdavkov) v roku 2026, kedy už nárast výdavkov v obrane pominie (TABUĽKA 2 a GRAF 11).

TABUĽKA 2 – Plánované konsolidačné úsilie (v zmysle metodiky EK na určenie povoleného rastu čistých výdavkov)

		2025	2026	2027	2028	Kumulatívne 2025-2028
Rovnomerná konsolidácia	Zmena primárneho štrukturálneho salda (% HDP)	1,3	1,3	1,3	1,3	5,2
	Rast čistých výdavkov (referenčná trajektória)	2,8 %	2,0 %	1,6 %	1,5 %	8,1 %
Zvolená konsolidácia	Zmena primárneho štrukturálneho salda (% HDP)	0,8	1,8	1,3	1,3	5,2
	Rast čistých výdavkov (fiškálna trajektória)	3,8 %	0,9 %	1,6 %	1,5 %	8,1 %

Zdroj: EK, MF SR

GRAF 11 – Národné výdavky* do obrany do roku 2027 (ESA 2010, % HDP)

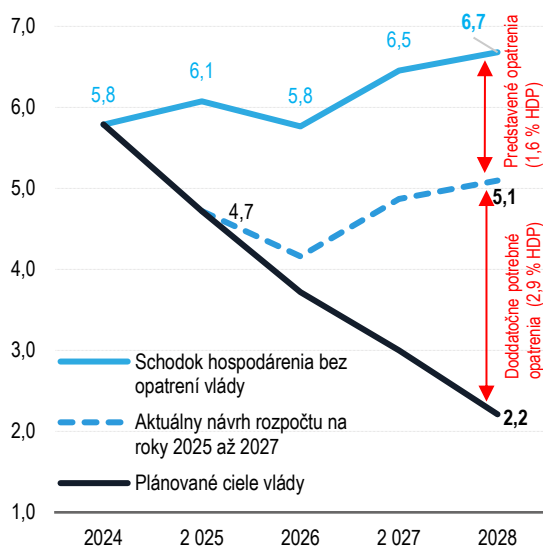
Zdroj: MF SR

* Akrualizácia vyjadruje rozdiel medzi aktuálnymi (v metodike ESA 2010) a hotovostnými výdavkami na vojenskú techniku (detailnejšie členenie na kapitálové a bežné výdavky nie je z dôvodu citlivosti informácií sprístupnené, ale vecne sa rozdiel z akrualizácie týka kapitálových výdavkov). Pri tomto zjednodušení kapitálové výdavky v sektore obrany rastú medzi rokom 2024 a 2025 o 1,035 mld. eur, a teda približne vysvetľujú celý nárast výdavkov v obrane.

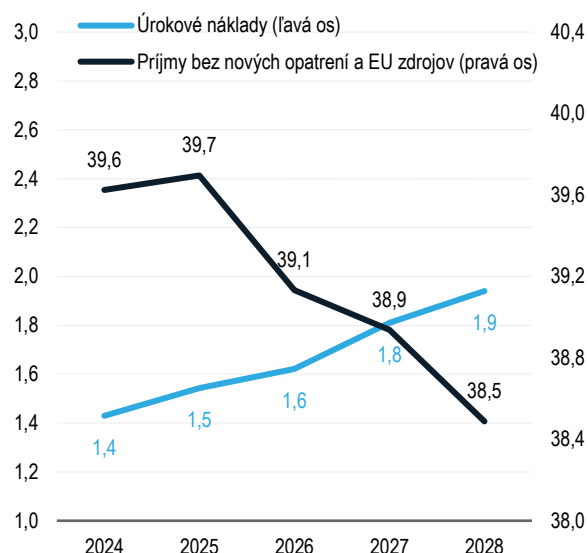
4. Špecifikácia opatrení na dosiahnutie cieľov vlády

Aktuálny strednodobý plán špecifikuje približne tretinu potrebnej konsolidácie zo svojho 4-ročného horizontu. V scenári bez ďalších opatrení by deficit v strednodobom horizonte postupne narastal nad 6 % HDP (GRAF 12). To je spôsobené najmä očakávaným postupným pomalším rastom príjmov v porovnaní s rastom HDP, čo neplatí pre vývoj výdavkov¹⁴. Ich rast navyšujú aj dávnejšie prijaté politiky ako napríklad školský zákon či zvýšenie výdavkov na vedu a výskum. Navyše, v strednodobom horizonte negatívne pôsobia aj rastúce výdavky na obsluhu dlhu, čo pramení z potreby financovania vysokých deficitov v súčasnosti, ako aj potreby refinancovania starších dlhopisov s vyššími úrokmi (GRAF 13). A v neposlednom rade, objem potrebných konsolidačných opatrení sa zvyšuje aj v dôsledku uvažovaného rastu obranných výdavkov (GRAF 11 v predchádzajúcej kapitole). Tieto faktory naopak z väčšej časti kompenzuje odznenie opatrení súvisiacich s vysokými cenami energií. Na plánované zníženie deficitu na 2,2 % HDP do roku 2028 je preto potrebný celkový objem konsolidačných opatrení až vo výške 4,4 % HDP. Vláda v rámci celkovej potreby konsolidácie už predstavila opatrenia s vplyvom na rok 2028 v objeme 1,6 % HDP. Teda približne tretinu celkového objemu opatrení.

GRAF 12 – Vývoj deficitu bez prijatých opatrení vlády, s prijatými opatreniami a po dosiahnutí cieľov (% HDP)

GRAF 13 – Hlavné faktory vysvetľujúce nárast deficitu bez opatrení vlády (% HDP)

Pozn.: Schodok hospodárenia bez opatrení vlády vychádza z aktuálneho výhľadu rozpočtu (FR RVS) upraveného o konsolidačné opatrenia a nové expanzívne opatrenia vlády prijaté od Programu stability z apríla 2024. Od roku 2028 sú k deficitu pripočítané náklady na starutie z Ageing reportu (AWG 2024).
Zdroj: AWG, MF SR

Vláda na dosiahnutie stanoveného rastu čistých výdavkov už prijala konsolidačný balík v objeme 2,0 % HDP na rok 2025¹⁵. Vláda prijala konsolidačné opatrenia na príjmovej a výdavkovej strane. Príjmy verejnej správy sa zvýšia o 1,4 % HDP. Medzi najväčšie opatrenia patrí reforma DPH¹⁶, zavedenie dane z finančných transakcií

¹⁴ Je to spôsobené najmä tým, že časť daní, hlavne spotrebných, nie je pravidelne indexovaná a ich podiel na HDP tak automaticky klesá.

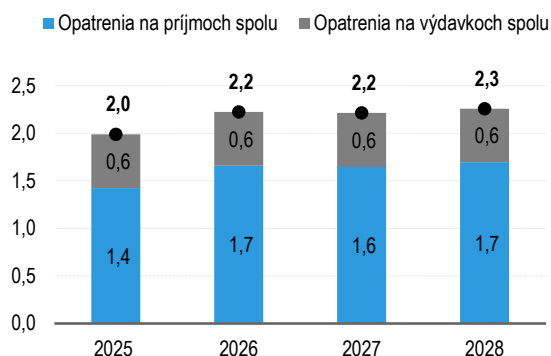
¹⁵ Konsolidačné opatrenia boli už schválené v NR SR dňa 3. 10. 2024. Uvedené je čistý vplyv opatrení, pričom vplyv v roku 2025 je nižší z dôvodu, že časť opatrení sa týka len časti roka 2025 (daň z finančných transakcií, zmeny v mýte). Zoznam opatrení obsahuje aj kompenzujúce opatrenia (v DPH, či na podporu podnikania).

¹⁶ Základná sadzba DPH sa zvyšuje z 20 % na 23 % a na vybrané tovary a služby sa zavádzajú znížené sadzby. 19 % sadzba na potraviny (okrem vybraných základných potravín v sadzbe 5 %), dodanie elektriny, služby spojené s podávaním nápojov v reštauračných a stravovacích zariadeniach s výnimkou podávania alkoholických nápojov a 5 % sadzba na lieky, vybraný okruh zdravotníckych pomôcok, vybraný okruh základných potravín, edukačné publikácie, knihy, noviny, tlač, hudobiny, vstupné na športoviská a do fitnesscentier, služby spojené s podávaním jedál v reštauračných a stravovacích zariadeniach, tovary a služby poskytované sociálnym podnikom a pre ubytovacie služby.

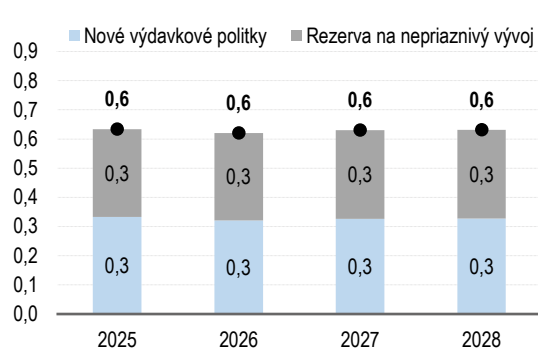
pre podnikateľov a SZČO, či zavedenie, resp. zvýšenie sektorových daní. Vláda zvyšuje aj spotrebné dane cez novú daň zo sladených nápojov a zdanením elektronických cigariet. Zvýši sa daňové zaťaženie firiem s tržbami nad 5 mil. eur, poplatky za diaľničné známky a cestné mýto, ako aj odvodové zaťaženie vysokoprijmovým zamestnancom. Konsolidačné opatrenia na výdavkovej strane predstavujú 0,6 % HDP. Najväčšiu úsporu prináša zacielenie časti sociálnych transferov v podobe nahradenia rodičovského dôchodku možnosťou asignovať časť dane z príjmu rodičom a krátenie daňového bonusu s rastúcim príjmom. Rast výdavkov sa bude tmiť aj opatreniami na mzdovej obálke, keď mzdová obálka vybraných štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnom záujme sa má znížiť o desatinu a mzdy väčšiny zdravotníkov porastú pomalšie než ich platový automat. Vplyv opatrení na rozpočet postupne rastie, v roku 2028 je vplyv konsolidačného balíka vo výške 2,3 % HDP.

Vláda prijala aj nové výdavkové politiky s vplyvom v objeme 0,3 % HDP¹⁷ a rozpočet zároveň počíta s rezervou na neočakávaný vývoj na úrovni 0,3 % HDP. V rámci nových politik ide napríklad o navýšenie výdavkov na opatrovanie, vyššie výdavky spojené s presunom financovania materských škôlok formou normatívu zo štátneho rozpočtu, či kompenzačné príspevky pre členov ozbrojených zložiek. Rezerva bude slúžiť pre potreby krytia nevyhnutných alebo nepredvídaných výdavkov implikovaných negatívnym vývojom rozpočtu verejnej správy vyvolaného najmä makroekonomickými vplyvmi a opatreniami súvisiacimi s implementáciou nového finančného nástroja na riadenie výdavkov verejnej správy - limitu verejných výdavkov.

GRAF 14 – Rozdelenie opatrení konsolidačného balíka (% HDP)

GRAF 15 – Veľkosť nových výdavkových politik vlády a rezervy (% HDP)

Pozn.: Opatrenia znázornené v grafe vľavo majú pozitívny vplyv na hospodárenie, opatrenia v grafe vpravo, naopak, negatívny vplyv na hospodárenie.

Zdroj: EK, MF SR

TABUĽKA 3 – Príjmové a výdavkové konsolidačné opatrenia

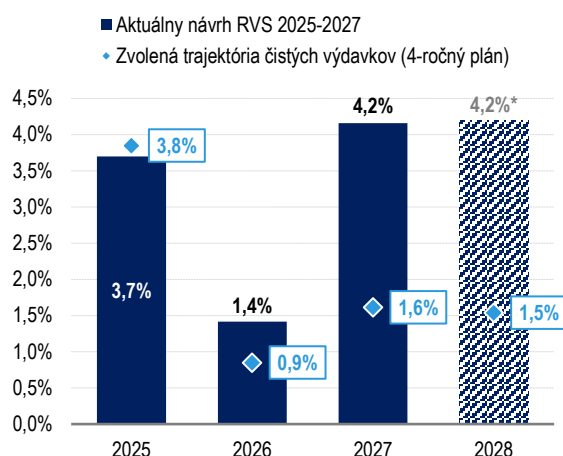
	2025	2026	2027	2028
Opatrenia na príjmoch spolu	1 904	2 445	2 505	2 688
Reforma DPH (základná sadzba 23 % a dve znížené sadzby – 19 % a 5 %)	756	793	760	774
Daň z finančných transakcií a posun hranice pre nižšiu sadzbu dane z príjmu	468	674	706	743
Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	34	32	33	50
Vyššia daň z príjmov podnikov a nižšia zrážková daň z dividend	483	494	495	487
Zvýšenie spotrebných daní (sladené nápoje, tabak)	86	230	284	407
Úprava cien diaľničnej známky, mýta a daní z motorových vozidiel	78	130	130	128
Zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov	88	92	96	100
Opatrenia na výdavkoch spolu	789	833	865	894
Čiastočné zacielenie sociálnych transferov	-521	-476	-494	-510
Tlmenie rastu výdavkov na mzdovej obálke	-268	-357	-371	-384

Zdroj: MF SR

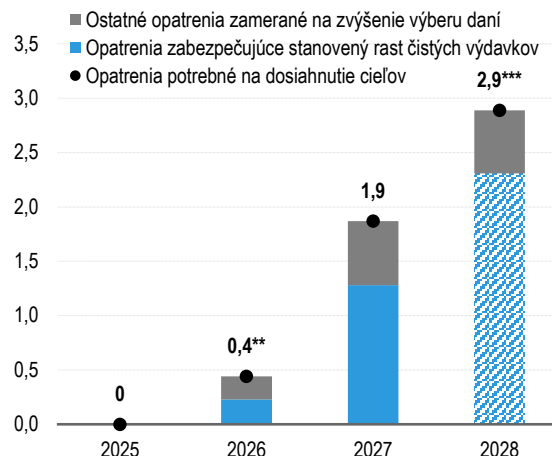
¹⁷ Podrobnejšie uvedené v Návrhu rozpočtového plánu.

V ďalších rokoch vláda predstaví dodatočné konsolidačné opatrenia, ktorými zabezpečí plánovaný vývoj stanovených nominálnych schodkov do roku 2028. Bez prijatia dodatočných opatrení by rast čistých výdavkov vysoko prevyšoval stanovenú trajektóriu. Na dosiahnutie stanoveného rastu čistých výdavkov bude potrebné prijať dodatočné opatrenia na úrovni 2,3 % HDP. Preto vláda v nasledujúcich rokoch postupne predstaví ďalšie opatrenia v tomto objeme. Avšak na dosiahnutie stanoveného poklesu nominálneho deficitu budú podľa aktuálnych prognóz potrebné ešte dodatočné opatrenia navyše za 0,6 % HDP. Tie chce vláda zabezpečiť lepším výberom daní, ktorý podporí aj konkrétnymi opatreniami v pripravovanom Akčnom pláne boja proti daňovým únikom.

GRAF 16 – Medziročný rast čistých výdavkov podľa stanovenej trajektórie a podľa aktuálneho rozpočtového rámca (%)

GRAF 17 – Potreba dodatočných konsolidačných opatrení v % HDP (rozdiel medzi aktuálnym rozpočtovým rámcom a cieľmi vlády)

Pozn.: *Rast výdavkov v rozpočte v roku 2028 je expertne extrapolovaný vzhľadom na fakt, že rámec rozpočtu sa tvorí len pre roky 2025 až 2027.

** Potreba opatrení zodpovedá rozdielu cieľovej úrovni deficitu a aktuálnemu nastaveniu rozpočtu. Na rok 2026 je potreba konsolidačných opatrení relatívne nízka, čo vyplýva hlavne z dôvodu poklesu výdavkov na obranu, ako aj dodatočného vplyvu predstaveného konsolidačného balíka na rok 2026 (napr. daň z finančných transakcií sa prvýkrát v celom roku prejaví až v 2026, keďže jej účinnosť je od 1. apríla 2025).

*** Pre rok 2028 vychádzajú potrebné opatrenia z porovnania cieľového schodku pre rok 2028 a z odhadu schodku pre rok 2028 – vypočítaný na základe rozpočtovaného schodku pre rok 2027, ku ktorému je prísčítaný očakávaný nárast schodku v 2028 skrz zvyšujúce sa náklady na starnutie populácie z tzv. Ageing report (AWG 2024).
Zdroj: MF SR

5. Reformy a investície

Popri intenzívnom konsolidačnom úsilí predstavenom v strednodobom pláne zostáva slovenská vláda odhodlaná pokračovať v realizácii politik v kľúčových štrukturálnych oblastiach vrátane podpory sociálnej a ekonomickej odolnosti a smerovania k spravodlivej zelenej a digitálnej spoločnosti. Značná časť slovenského reformného úsilia je sústredená v ambicióznom slovenskom Pláne obnovy a odolnosti SR, ktorý reaguje na významnú časť kľúčových štrukturálnych oblastí obsiahnutých v špecifických odporúčaniach Rady EÚ pre Slovensko a v spoločných prioritách EÚ. Vo viacerých prípadoch boli zároveň poznatky a skúsenosti zo zavádzania reforiem využité na pokračovanie predchádzajúceho reformného úsilia a rozšírenie reforiem nad rámec záväzkov stanovených v Pláne obnovy a odolnosti SR.

Nad rámec POO sa na horizonte strednodobého plánu zamýšľajú a realizujú aj nové opatrenia najmä v oblasti školstva, vedy a výskumu, posilnenia bezpečnosti a digitalizácie. Ďalšie opatrenia sa týkajú zefektívnenia administrácie výberu daní a ozdravovania verejných financií, pričom majú presah aj na riešenie makroekonomických nerovnováh v slovenskej ekonomike.

Verejné financie

Novými opatreniami prijatými v tomto roku vláda SR naplňa svoj záväzok návratu k zdravým verejným financiám a smeruje k riešeniu štrukturálnych výziev a makroekonomických nerovnováh v slovenskej ekonomike. Súčasťou konsolidačného úsilia je aj obmedzenie plošných a neadresných výdavkov v súlade s odporúčaniami udelenými v rámci Procedúry makroekonomických nerovností (MIP). K zníženiu výdavkov dôjde najmä prostredníctvom lepšieho zacielenia daňového bonusu na deti, zníženia výdavkov na rodičovský dôchodok a spomalenia rastu mzdových nákladov u vybraných zamestnancov štátu.

Znížením výdavkov na rodičovský dôchodok, ktorý po novom nahradí možnosť asignácie zaplatenej dane rodičom, slovenská vláda nadväzuje na cieľ penzijnej reformy prijatej v roku 2022, ktorá bola súčasťou POO. Reforma mala za cieľ znížiť rast výdavkov citlivých na starnutie v dlhšom období, ale jej súčasťou boli aj prvky, ktoré naopak vytvárali tlak na verejné financie v strednom období. Už v priebehu roku 2024 boli sprísnené podmienky novozavedenej možnosti skoršieho odchodu do dôchodku, ktoré sa tak zjednotili s podmienkami možnosti skoršieho odchodu do dôchodku dva roky pred dovŕšením dôchodkového veku. Znížením výdavkov na rodičovský dôchodok dôjde k zníženiu výdavkov citlivých na starnutie a k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti penzijného systému.

S cieľom znížiť výdavky na neadresné dávky došlo aj k úprave nastavenia daňového bonusu na dieťa. Opatrenie zvyšuje hranice, ktoré obmedzovali výšku uplatnenia plného nároku na daňový bonus pre ľudí s nižším príjmom, čo zvýši disponibilné príjmy tejto skupiny obyvateľstva. Na druhej strane, výška daňového bonusu pre vyššie príjmové skupiny bude po novom klesať v závislosti od výšky daňovej povinnosti a nárok na daňový bonus zanikne pre ľudí s platom vyšším ako približne 2,24 násobok odhadovanej hrubej priemernej mzdy pre rok 2025¹⁸. Opatrením dôjde zároveň k zrušeniu nároku daňového bonusu pre deti od 18 rokov a vyššie.

Vláda SR vníma dlhodobé odporúčanie na zmenu v štruktúre daňového zaťaženia (tzv. daňový mix), prostredníctvom ktorej by malo dôjsť k presunu časti daňového zaťaženia z práce na daňové zaťaženie spotreby a majetku. V súčasnej situácii, ktorá si vyžadovala významné konsolidačné úsilie, bol priestor pre uskutočnenie fiškálne neutrálnej zmeny daňového zaťaženia značne obmedzený. Napriek tomu, v opatreniach na ozdravenie verejných financií sa vláda SR vyvarovala výraznejšiemu zvyšovaniu daňového zaťaženia práce, obzvlášť nízkopříjmových domácností, na ktoré naopak cieľila zvýšenie adresnosti daňového bonusu. Obmedzenie a strata nároku na daňový bonus pre vyššie príjmových a zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov zvýšia

¹⁸ Za jedno dieťa do 15 rokov.

progresivitu zdanenia práce. Naopak, značnú časť dodatočných príjmov z konsolidácie je možné pripísať opatreniam, ktoré zaťažujú spotrebu, resp. spotrebu spojenú s externalitami ako je zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov, zdanenie sladených nápojov alebo zdanenie motorových vozidiel a dopravy, kde sa zvýšil dôraz poplatku za emisie CO₂ vo výpočte celkovej výšky mýta. V ďalšom období strednodobého plánu navyše vláda v rámci konsolidácie plánuje výraznejší príklon k zdaňovaniu majetku, kde zväží o. i. zavedenie transakčnej dane a environmentálnym daniam, kde zväží úpravy v registračnom poplatku motorových vozidiel, ktorý by mal zohľadňovať množstvo vyprodukovaných emisií.

Zelená transformácia, energetická bezpečnosť a udržateľná doprava

Slovensko pokračuje v naplňaní cieľov v oblasti spravodlivej zelenej transformácie realizáciou kľúčových reforiem a investícií s cieľom diverzifikovať zdroje energie a zvýšiť energetickú bezpečnosť. Kľúčovou súčasťou tohto úsilia je pokračujúca implementácia rozsiahlych investícií do obnoviteľných zdrojov energie, ktoré sú súčasťou POO vrátane REPowerEU. V rámci širšieho súboru opatrení sa plánuje zvýšenie kapacity výroby elektrickej energie prostredníctvom nových zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Zároveň je plánovaná modernizácia distribučných systémov, ktorá je kľúčová na riešenie obmedzení siete a optimalizáciu technických možností na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov. Tieto modernizácie sú v súlade s odporúčaniami na zníženie závislosti krajiny od fosílnych palív a posilnenie odolnosti voči geopolitickým energetickým výzvam. Investície z POO smerujú aj na podporu výskumných a inovačných projektov zameraných na riešenie výziev spojených so zelenou transformáciou a dekarbonizáciou.

Zelenú transformáciu podporí aj realizácia reforiem a investícií do udržateľnej dopravy a obehového hospodárstva. Úsilie o modernizáciu ekologickej železničnej infraštruktúry so zameraním na nízkoemisné dopravné systémy je tiež kľúčové pre znižovanie emisií skleníkových plynov a podporu udržateľnej mobility. Modernizácia železničnej siete reaguje na príslušné odporúčania podporou energeticky úsporných možností dopravy, znižovaním závislosti od fosílnych palív a posilňovaním udržateľnosti dopravnej infraštruktúry. Slovenský zákon o odpadoch podporuje obehové hospodárstvo tým, že nariaďuje recykláciu a opätovné použitie najmenej 70 % stavebného a demolačného odpadu, ktorý nie je klasifikovaný ako nebezpečný. Táto legislatívna reforma zavádza vyššie poplatky za skládkovanie a podporuje zelené verejné obstarávanie, čím prispieva k udržateľnému hospodáreniu so zdrojmi.

Slovenské environmentálne reformy sú zamerané na ochranu biodiverzity a zlepšenie odolnosti voči zmene klímy. Uplatňovanie legislatívnych zmien v oblasti ochrany prírody a vodného hospodárstva je v súlade s najnovšími odporúčaniami zavedením nového systému zonácie národných parkov, ktorá však bude v rámci implementácie zohľadňovať záujmy dotknutých subjektov a komunit, a revitalizáciou vodných tokov s cieľom zmierniť povodňové riziká. Tieto snahy zvyšujú schopnosť zachytávania uhlíka a zároveň podporujú ochranu ekosystémov prostredníctvom udržateľného riadenia prírodných zdrojov.

Sociálna odolnosť a vzdelávanie

Na posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti bol zavedený komplexný balík reforiem a investícií, v súlade s princípmi Európskeho piliera sociálnych práv. Značný pokrok bol dosiahnutý v oblasti posilnenia predškolského vzdelávania a starostlivosti. Cieľom prijatia právnych predpisov o predškolskom vzdelávaní a podpory rozvoja kapacít materských škôl je zvýšiť počet detí v predprimárnom vzdelávaní, a tým zlepšiť ich študijné výsledky, podporiť sociálnu súdržnosť a znížiť nerovnosti. Účelom tohto úsilia je zlepšiť prístup k cenovo dostupnému a kvalitnému vzdelávaniu, najmä pre znevýhodnené komunity, a podporiť kognitívny a sociálny rozvoj od útleho veku. Investície do vzdelávacej infraštruktúry aj kurikulárna reforma sú kľúčové pre polozenie základov pre rozvoj zručností, ktoré sú nevyhnutné pre budovanie konkurencieschopnej pracovnej sily v digitálnom veku. Tieto opatrenia zodpovedajú viacerým odporúčaniam pre Slovensko, najmä tým, ktoré sa zameriavajú na zlepšenie kvality a inklúzie vo vzdelávaní, zvýšenie prístupu k vzdelávaniu v ranom veku a zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetkých žiakov. Z dlhodobého hľadiska tieto zlepšenia vo vzdelávaní podporia rast produktivity prípravou

pracovnej sily s potrebnými zručnosťami na prispôsobenie sa budúcim hospodárskym výzvam a technologickému pokroku.

Iniciatívy na obnovu domov domácností ohrozených energetickou chudobou prispievajú k sociálnej odolnosti aj k ekologickému prechodu. V súlade s odporúčaniami vydanými v rokoch 2019 až 2023 sa v opatrení kladie dôraz na zlepšenie energetickej hospodárnosti a zníženie závislosti od fosílnych palív. Toto úsilie podporuje technológie čistej energie, ako sú napríklad kotly na biomasu a urýchľuje hĺbkovú renováciu v domácnostiach s nízkymi príjmami, čím sa znižuje spotreba energie a zmiernuje energetická chudoba. Integráciou energetickej efektívnosti so sociálnou ochranou renovácie zabezpečia, aby zraniteľné skupiny mali prístup k cenovo dostupnému, energeticky efektívnemu bývaniu, čím sa podporí prechod Slovenska na obnoviteľné zdroje energie. Tento prístup je v súlade s environmentálnymi normami, ako je napríklad zásada "výrazne nenarušiť", čím sa zabezpečuje, že sociálne a environmentálne ciele sa sledujú spoločne v záujme inkluzívnejšieho a spravodlivejšieho ekologického prechodu.

Zavádzajú sa aj osobitné opatrenia na odstránenie segregácie a podporu inkluzívneho vzdelávania. Súčasťou pripravovanej školskej legislatívy je návrh širšieho súboru reforiem, ktoré zahŕňajú aj zákaz dvojitého zmien na základných školách, lepšiu právnu podporu vzdelávania jazykových menšín a prístup zdravotne postihnutých žiakov k nižšiemu strednému odbornému vzdelávaniu. Okrem toho sa zavedie systém včasného varovania s cieľom zabrániť predčasnému ukončeniu školskej dochádzky tým, že sa identifikujú rizikovní žiaci a poskytnú sa im cieleňá podpora. Inklúzia pomôže zlepšiť už stanovené a platné vymedzenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb (ŠVVP), zavedenie podporných opatrení vrátane metodických materiálov pre učiteľov a prispôbenej podpory pre znevýhodnené deti a žiakov, ako aj deti a žiakov s iným materinským jazykom. Tieto opatrenia sú v súlade s odporúčaniami na zlepšenie kvality a inklúzie vo vzdelávaní, zabezpečenie rovnakého prístupu a podporu začlenenia znevýhodnených skupín, jednotlivcov a marginalizovaných komúní.

Vládna politika sa zameria na zlepšenie ponuky bývania, s osobitným dôrazom na dostupné nájomné bývanie. Novela stavebného zákona, ktorá by mala nadobudnúť účinnosť od apríla 2025, má za cieľ modernizovať stavebné predpisy na Slovensku. V kombinácii s už schváleným zákonom o územnom plánovaní sa očakáva, že táto legislatívna zmena skráti trvanie stavebných konaní a zníži administratívnu záťaž, čo sú hlavné prekážky obmedzujúce ponuku bývania. Kľúčovými opatreniami na dosiahnutie týchto cieľov bude zlúčenie procesov územného rozhodovania a stavebného povolenia, digitalizácia postupov a posilnenie vlastníckych práv. V súlade s najnovšími odporúčaniami v rámci MIP sa očakáva, že implementácia zákona o štátnej podpore nájomného bývania prispeje k zvýšeniu cenovej dostupnosti nájomného bývania financovaného súkromnými investormi. Investičné zmluvy pre štátom podporované nájomné bývanie by mali nadobudnúť účinnosť do polovice roku 2025. Existujúca agentúra bude posilnená, aby mohla efektívne riadiť vydávanie projektov bývania a dohliadať na ich realizáciu.

Kvalita verejných inštitúcií a služieb

Kľúčovým krokom k zlepšeniu výskumu a inovácií na Slovensku je reforma riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií. Cieľom reformy je v súlade s odporúčaniami posilniť výskumné a inovačné prostredie prostredníctvom konsolidácie financujúcich agentúr a zavedenia jednotného systému hodnotenia. Efektívnejšia alokácia zdrojov a urýchlenie investičných procesov sa dosiahne zlepšením postupov verejného obstarávania, čo umožní posilniť konkurencieschopnosť a inovatívnosť malých a stredných podnikov. Celkovo reforma prispieva k posilneniu odolnosti Slovenska, zlepšeniu inovačného ekosystému, zvýšeniu efektívnosti verejnej správy a podpore hospodárskej konkurencieschopnosti. Nad rámec POO reformu rozšíri aj nový zákon o výskume, vývoji a inováciách, ktorý posilní právny rámec na ďalší rozvoj výskumných a inovačných kapacít v krajine a prispeje k napĺňaniu dlhodobých cieľov v danej oblasti.

Reforma centrálného systému riadenia nemocníc má za cieľ zvýšiť prevádzkovú efektívnosť a posilniť finančný dohľad v sektore zdravotníctva. Integrácia 19 nemocníc do centralizovaného systému prispeje k lepšej finančnej kontrole, dôslednému dodržiavaniu predpisov a efektívnemu riadeniu ľudských zdrojov. Iniciatíva je zameraná na elimináciu prevádzkových neefektívností, pričom posilňuje transparentnosť a zodpovednosť v súlade s odporúčaniami EÚ. Súčasťou reformy je aj vyhláška o kategorizácii ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorá zavádza maximálne čakacie doby a nový systém kategorizácie nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pričom sústreďuje špecializované zákroky do zariadení s najvyššou úrovňou vybavenia.

Zavedenie novej siete súdov má za cieľ zlepšiť efektívnosť a nezávislosť súdneho systému krajiny. Na tento účel sa reorganizoval systém súdov s dôrazom na väčšiu špecializáciu sudcov v oblasti trestného, občianskeho, obchodného a rodinného práva, čím sa pripravila pôda pre lepšie a rýchlejšie súdne rozhodnutia. Reformou by sa mala zvýšiť dôveryhodnosť súdnictva, jeho výkonnosť a kvalita a súčasne poskytnúť pre jej aktérov (sudcov a zamestnancov) lepšie podmienky na dosiahnutie týchto cieľov. Na základe poznatkov z aplikačnej praxe a v súlade s odporúčaniami v oblasti justície a súčasného rešpektovania procesných limitov implementácie POO vláda SR zváži ďalšie kroky smerom k zvýšeniu efektivity súdnej sústavy.

Zriadenie centier zdieľaných služieb má za cieľ modernizovať a zlepšiť výkonnosť miestnych samospráv. Centrá budú fungovať ako spoločné strediská, ktoré poskytujú verejné služby občanom na jednom mieste, pričom budú slúžiť viacerým obciam na mikroregionálnej úrovni. Cieľom je zriadiť 22 takýchto centier v obciach v rámci najmenej rozvinutých regiónov, aby sa efektívne riešil nedostatok potrebných administratívnych a odborných kapacít na miestnej úrovni. Vo výsledku sa prostredníctvom takejto medziobecnej spolupráce očakáva zvýšenie rozsahu a kvality poskytovaných služieb obyvateľom aj v malých obciach.

Digitálne inovácie a infraštruktúra

V rámci prechodu na digitálnu spoločnosť Slovensko zavádza opatrenia zamerané na podporu inovácií, zlepšenie infraštruktúry a modernizáciu verejnej správy. V rámci POO je cieľom širšej stratégie posilniť synergie medzi vnútroštátnymi a európskymi výskumnými a vývojovými činnosťami. Investície do výskumných a inovačných projektov umožnia spoločnostiam prístup k európskemu financovaniu výskumu, podpora medzinárodné partnerstvá a zvýšia konkurencieschopnosť v digitálnom hospodárstve. Zavedenie systému povinnej elektronickej fakturácie podporí digitalizáciu a spravodlivý prechod na digitálne technológie, pričom zároveň reflektuje odporúčania, ktoré zdôrazňujú potrebu posilnenia dodržiavania daňových predpisov prostredníctvom digitálnych nástrojov. Opatrenie prispieva v boji proti daňovým únikom, má potenciál znížiť daňové medzery na dani z príjmu právnických osôb a dani z pridanej hodnoty, zlepšiť efektívnosť výberu daní a podporiť zavádzanie digitálnych inovácií. Zjednodušuje tiež obchodné operácie tým, že podnikom poskytuje bezplatné online nástroje na správu a predkladanie faktúr.

Digitálne trhovisko zvyšuje efektívnosť verejného obstarávania prostredníctvom technologicky vyspelej platformy na rozvoj a modernizáciu IT systémov. Platforma zavádza ucelený rámec nástrojov, politik a služieb, ktoré zahŕňajú IT komodity, odborné znalosti, cloudové riešenia a softvér s otvoreným zdrojovým kódom. Všetky tieto zdroje sú centralizovane obstarávané prostredníctvom rámcovej zmluvy, čo umožňuje flexibilný a dynamický prístup podľa aktuálnych potrieb. Opatrenie rieši širšie ciele v oblasti posilnenia digitálnej infraštruktúry, pričom zvyšuje aj efektívnosť a transparentnosť verejného sektora. Modernizácia verejných služieb vďaka tomu prispieva k odstráneniu nedostatkov v digitálnej infraštruktúre a k efektívnejšiemu poskytovaniu verejných služieb v súlade s odporúčaniami Rady EÚ v oblasti digitalizácie.

Budovanie obranných kapacít

Posilnenie národných obranných kapacít je nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti, plnenie záväzkov voči NATO, EÚ a udržanie regionálnej stability. V rámci dlhodobého rozvojového plánu smerujú značné investície do modernizácie vojenského vybavenia s cieľom zvýšiť operačnú pripravenosť a zabezpečiť kompatibilitu so spojencami v NATO a na princípe komplementarity posilniť zároveň aj obrannú pripravenosť v rámci EÚ. Patrí sem

postupné obstarávanie bojových obrnených vozidiel, bojových vozidiel pechoty a moderných systémov protivzdušnej obrany. Modernizácia kľúčovej obrannej infraštruktúry, ako sú systémy protivzdušnej obrany veľmi krátkeho a stredného dosahu, má zásadný význam pre ochranu národného vzdušného priestoru a prispievanie k cieľom kolektívnej bezpečnosti NATO. Tieto investície riešia kritické nedostatky v spôsobilostiach a posilňujú schopnosť krajiny reagovať na vyvíjajúce sa bezpečnostné výzvy, pričom sú v súlade so širšími európskymi obrannými a bezpečnostnými cieľmi.

TABUĽKA 4 – Súhrn reforiem a investícií v MTP

Reforma/ investícia	POO/ PD	CSR (vrátane MIP)	Spoločné priority	Hlavný cieľ
Reforma 1: Nahradenie rodičovského dôchodku daňovou asignáciou rodičom	-	2019.CSR1.2 2024.CSR1.4 2024.CSR3.3	Žiadne	<p>Rodičovský dôchodok bol zavedený ako súčasť dôchodkovej reformy v roku 2022, no výrazne oslabil jej pozitívny vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, keď náklady na jeho financovanie vytvárali tlak na verejné financie už v strednom období. Navrhované opatrenie nadväzuje na cieľ POO zlepšiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému tým, že nahradí existujúci rodičovský dôchodok mechanizmom umožňujúcim poukázať časť zaplatenej dane rodičom. Tento mechanizmus umožní dodatočnú asignáciu nad rámec súčasných 2/3 % (ktoré sa asignujú na verejnoprospešný účel), čím sa vytvorí možnosť asignácie 2/3+2+2 % v prípade dvoch rodičov.</p> <p>Nový mechanizmus zníži hodnotu rodičovského dôchodku pre väčšinu dôchodcov a zníži výdavky o 0,25 % HDP v roku 2025, keď sa pôvodný rodičovský dôchodok prestane vyplácať, a o 0,21 % HDP štruktúrne na horizonte plánu, keď sa prejaví už aj vplyv nového mechanizmu.</p>
Reforma 2: Adresnejší daňový bonus	-	2022.CSR1.4 2023.CSR1.5 2024.CSR1.3 2024.CSR1.4 2024.CSR3.3	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	<p>Cieľom reformy daňového bonusu (DB) na dieťa je prispieť k zlepšeniu stavu verejných financií prostredníctvom cielenejšej podpory rodín s deťmi, najmä so zameraním na nízko príjmové domácnosti.</p> <p>Kľúčové parametrické úpravy v DB:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nárok na celý DB (100 €) pri 1. dieťati do 18. rokov aj pre ľudí s nízkym príjmom (100 % DB už pri polovici minimálnej mzdy, bez úpravy by bol nárok na úrovni 73 %). 2) Zrušenie DB (50 €) pre deti vo veku 18 rokov a viac. 3) 100 % nárok pri nízko príjmových (na úrovni MM) s 3 deťmi do 18 rokov (bez úpravy by nárok zodpovedal 80 %). 4) Krátenie DB s rastúcim príjmom od hrubej mzdy 2 477 eur pričom úplná strata nároku nastáva pri príjme 3 458 eur. 5) Daňový bonus sa do ďalších rokov automaticky nezvyšuje (fixné sumy) - diskrečné opatrenie vlády na horizonte plánu. <p>Odhaduje sa, že opatrenie štruktúrne zníži daňové výdavky na horizonte plánu o 0,12 % HDP.</p>
Reforma 3: Zníženie mzdových výdavkov vo verejnom sektore	-	2024.CSR1.4	Žiadne	<p>Cieľom opatrenia je znížiť osobné výdavky a limity pre vybraných štátnych zamestnancov a zamestnancov vo verejnom záujme od 1. januára 2025, čo by zodpovedalo zníženiu počtu uvedených zamestnancov o približne 5 000 v rokoch 2025 až 2027, pričom rezorty môžu šetriť aj prostredníctvom zníženia plátov.</p> <p>Odhadovaná štruktúrna úspora od roku 2026, kedy sa prejaví plný efekt opatrenia (bez vplyvu odstupného) sa pohybuje na úrovni 0,08 % HDP.</p>

<p>Investícia 1: Posilnenie obranných kapacít</p>	-	Žiadne	Budovanie obranných kapacít	<p>Realizácia vybraných projektov zahrnutých v Dlhodobom pláne rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 predstavuje kľúčové iniciatívy zamerané na rozvoj obranných kapacít SR. Primárnym cieľom je zabezpečenie nového a moderného vojenského vybavenia plne kompatibilného s vybavením členských krajín NATO. Medzi hlavné projekty patria kolesové bojové obrnené vozidlá 8x8, bojové vozidlá pechoty a nákladné vozidlá na podvozku 6x6 a 8x8, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie prioritného cieľa spôsobilosti Slovenskej republiky – vybudovanie ťažkej mechanizovanej brigády. Okrem toho, projekt systému protivzdušnej obrany stredného dosahu patrí medzi prioritné záväzky vlády SR s cieľom zabezpečiť efektívnu ochranu vzdušného priestoru a zároveň zmierniť nedostatky v spôsobilostiach protivzdušnej obrany v rámci NATO.</p>
<p>Reforma 4: Zasielanie údajov z faktúr daňových subjektov (eFaktúra)</p>	-	2024.CSR1.5 2023.CSR1.6 2022.CSR1.5	Spravodlivá digitálna transformácia	<p>Cieľom zavedenia elektronickej fakturácie je vytvoriť informačný systém na vyhotovovanie faktúr v elektronickej forme. Predkladanie údajov z faktúr finančnej správe má pre Ministerstvo financií SR a Finančnú správu SR zásadný význam v boji proti daňovým únikom, pri znižovaní daňovej medzery a zvyšovaní efektívnosti výberu daní. Zavedenie elektronickej fakturácie zároveň znižuje administratívnu záťaž podnikov a ponúka im (najmä malým podnikom) bezplatný online nástroj na vytváranie a správu faktúr v požadovanom elektronickej formáte s automatickou validáciou v reálnom čase v zmysle legislatívnych požiadaviek. Zavedenie eFaktúry presahuje rámec iniciatívy ViDA, keďže bude uplatňované aj na domáce finančné transakcie.</p>
<p>Reforma 5: Skvalitnenie elektronických služieb finančnej správy a podpora proklientského prístupu</p>	-	2024.CSR1.5 2023.CSR1.6 2022.CSR1.5	Spravodlivá digitálna transformácia	<p>Cieľ 1 Zavedenie QR kódov v dokumentoch a korešpondencii štátnych inštitúcií má za cieľ zjednodušiť proces platieb pre klientov a eliminovať potrebu manuálneho zadávania platobných údajov. Opatrenie má znížiť chyby spojené s nesprávnymi číslami účtov a inými platobnými údajmi. Vďaka nižšiemu počtu chýb a vyššej efektívnosti sa očakáva zvýšenie spokojnosti používateľov a pozitívna spätná väzba.</p> <p>Cieľ 2 Navrhnuť legislatívu pre ďalšiu etapu predvypĺňania daňových priznaní. Cieľom je, aby Finančná správa SR mohla automaticky predvyplniť a zaslať daňové priznania vybraným fyzickým osobám.</p>
<p>Reforma 6: Posilnenie inklúzie a desegregácie vo vzdelávaní</p>	-	2019.CSR2.1 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	<p>V rámci nového legislatívneho balíka školských zákonov vláda navrhuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zakázať dvojzmennú prevádzku na základných školách; 2) posilniť legislatívny rámec týkajúci sa vzdelávania jazykových menšín a detí a žiakov s iným materinským jazykom; 3) podporiť optimálny rozvoj detí so ŠVVP od raného veku; 4) umožniť dosiahnutie nižšieho stredného odborného vzdelania pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím; 5) zaviesť varovný systém na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky a predčasného ukončenia štúdia na strednej škole. <p>Tieto opatrenia podporujú integráciu marginalizovaných žiakov do hlavného prúdu vzdelávania, čím podporujú rovnaké príležitosti a znižujú segregáciu. Okrem toho umožnia školám identifikovať žiakov, ktorí sú ohrození, a poskytnúť im cieleňú podporu. Navrhované opatrenia súčasne nadväzujú na ciele POO v oblasti zlepšenia dostupnosti inkluzívneho vzdelávacieho systému.</p>

Reforma 7: Novela stavebného zákona	-	2019.CSR3.7 2023.CSR1.7 2024.CSR1.6	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Cieľom novely stavebného zákona je modernizovať slovenské stavebné predpisy zefektívnením postupov, zlúčením procesov územného a stavebného povoľovania a posilnením vlastníckych práv. Očakáva sa, že skráti dĺžku stavebných konaní a zníži administratívnu záťaž, ktorá patrí medzi hlavné faktory obmedzujúce ponuku bývania. Účinnosť novely je naplánovaná od apríla 2025.
Investícia 2: Rozšírenie ponuky nájomného bývania	-	2019.CSR3.7 2023.CSR1.7 2024.CSR1.6	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Cieľom implementácie zákona o štátnej podpore nájomného bývania je zvýšiť dostupnosť cenovo prístupného nájomného bývania financovaného súkromnými investormi. Investičné zmluvy na štátom podporované nájomné bývanie majú nadobudnúť platnosť do polovice roka 2025. Úspešná implementácia si zároveň vyžaduje existenciu funkčnej agentúry, ktorá bude zodpovedná za vydávanie projektov bývania a dohľad nad ich realizáciou.
Reforma 8: Priemyselná politika Slovenskej republiky 2027-2035	-	2019.CSR3.6 2024.CSR3.3	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Opatrenie reaguje na kľúčové geopolitické zmeny, ako aj nové iniciatívy a legislatívne rámce s priamym dopadom na konkurencieschopnosť Slovenskej republiky. Kľúčovým krokom bude analýza súčasného potenciálu slovenského priemyslu, jeho potrieb a výziev, s cieľom vytvoriť udržateľnú a odolnú priemyselnú základňu. Stratégia bude priamo nadväzovať na správu Maria Draghiho „Budúcnosť konkurencieschopnosti Európy“ (The Future of European Competitiveness) a na pripravovanú iniciatívu „Európska priemyselná dohoda“ (Industrial Deal). Zohľadní sa tiež implementácia opatrení vyplývajúcich z Európskej zelenej dohody s dôrazom na národné hospodárstvo a geopolitickú konkurencieschopnosť Slovenska.
Reforma 9: Vodíkový ekosystém	-	2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1	Spravodlivá zelená transformácia; Zabezpečenie energetickej bezpečnosti	Cieľom opatrenia je posilniť energetickú bezpečnosť Slovenskej republiky a urýchliť transformáciu na nízkouhlíkové hospodárstvo prostredníctvom integrovaného využívania vodíka a vodíkových technológií. Na základe skúseností z iných krajín EÚ bude prioritou vypracovanie legislatívnych návrhov pre efektívnu implementáciu vodíkových technológií v súlade s požiadavkami Európskej komisie a národnými prioritami. Súčasne sa bude zabezpečovať priebežná integrácia európskych noriem do slovenských technických noriem a ich úprava podľa potreby na základe podnetov od zainteresovaných strán.
Reforma 10: Reforma trhu s elektrickou energiou	POO SK-C[C1]-R[R1]	2023.CSR3.3	Spravodlivá zelená transformácia	Cieľom opatrenia je modernizácia právneho rámca upravujúceho slovenský trh s elektrinou prostredníctvom transpozície smernice 2019/944. Novela zákona schválená v júni 2022 umožnila vstup nových účastníkov trhu, ako sú energetické spoločnosti, agregátori, samospotrebitelia a prevádzkovatelia zásobníkov elektriny. Opatrenie je zamerané na zvýšenie flexibility elektrizačnej sústavy a uľahčenie integrácie obnoviteľných zdrojov energie, čím prispieva k energetickej transformácii a napĺňaniu cieľov udržateľného rozvoja krajiny.
Investícia 3 : Výstavba nových obnoviteľných zdrojov elektrickej energie	POO SK-C[C1]-H[H1]	2020.CSR3.4 2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.2 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1 2023.CSR3.2	Spravodlivá zelená transformácia; zabezpečenie energetickej bezpečnosti	Cieľom opatrenia je vytvoriť 122,4 MW nových kapacít na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE), pričom toto opatrenie umožní pripojenie najmenej 120 MW nových zdrojov elektriny z OZE do siete v rámci určenej schémy podpory.
Reforma 11: Novela zákona o odpadoch	POO SK-C[C2]-R[R3]	2020.CSR3.7 2024.CSR3.7	Spravodlivá zelená transformácia	Cieľom reformy schválenej NR SR v roku 2022 je zvýšiť recykláciu stavebného odpadu a predchádzať jeho vzniku v rámci obehového hospodárstva. Reforma sa zameriava na zvýšenie recyklácie a opätovného použitia aspoň 70 % stavebného a demolačného odpadu, ktorý nie je nebezpečný. Opatrenia zahŕňajú povinné zelené verejné obstarávanie stavebných prác zo strany verejných orgánov, zvýšenie poplatkov za skládovanie nerecyklovaného odpadu a zjednodušenie predpisov pre využívanie stavebného a demolačného odpadu.

Investícia 4: Modernizácia zelenej železničnej infraštruktúry pre osobnú dopravu	POO SK-C[C3]-I[I1]	2019.CSR3.3 2020.CSR3.6 2022.CSR3.1 2023.CSR3.1	Spravodlivá zelená transformácia	Cieľom opatrenia je zvýšiť dĺžku rekonštruovanej alebo modernizovanej ekologickej železničnej infraštruktúry pre osobnú dopravu. Z celkového cieľového rozsahu 55 km železničnej infraštruktúry bude zrekonštruovaných alebo zmodernizovaných najmenej 49,7 km.
Reforma 12: Ochrana prírody a zákon o vodách	POO SK-C[C5]-R[R2]	2024.CSR3.8	Spravodlivá zelená transformácia	Cieľom opatrenia bola príprava nového zákona o ochrane prírody s účinnosťou od januára 2022 a vypracovanie nového modelu chránených území. Nová legislatíva má za cieľ posilniť inštitucionálnu ochranu prírody, zjednodušiť systém ochrany a vytvoriť podmienky pre zonáciu národných parkov. Cieľom reformy vodného hospodárstva je položiť základy pre revitalizáciu vodných tokov a zvýšenie protipovodňovej ochrany. V roku 2022 bola vypracovaná nová koncepcia vodnej politiky. V roku 2023 bol novelizovaný zákon o vodách vrátane technických noriem, aby sa maximalizovalo zadržiavanie vody, spomalil prietok vody a obnovili zásoby podzemných vôd.
Investícia 5: Dobudovanie kapacít materských škôl	POO SK-C[C6]-R[R1]	2019.CSR2.1 2019.CSR2.2 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.3 2024.CSR3.5 2024.CSR3.6	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Rozšírením kapacít materských škôl sa vytvoria podmienky na zabezpečenie zákonného nároku na predprimárne vzdelávanie pre deti od štyroch rokov, a následne aj od troch rokov. Odhaduje sa, že počet novovybudovaných kapacít bude 9 114. Okrem toho zrenovované budovy prispievajú k zelenej transformácii dosiahnutím priemernej úspory primárnej energie najmenej o 30 %.
Reforma 13: Redefinícia špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb a príprava metodických materiálov.	POO SK-C[C6]-R[R2]	2019.CSR2.1 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Prijatie zákona, ktorý predefinuje pojem špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, spolu s prípravou sprievodných metodických materiálov (napr. didaktických a metodických materiálov na vzdelávanie a podporu pre deti/žiacov so ŠVVP, na výučbu slovenčiny ako druhého jazyka) pre pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a vedenie škôl, má za cieľ umožniť všetkým deťom a žiakom naplno rozvinúť ich vzdelávací potenciál v čo najväčšej možnej miere.
Reforma 14: Kurikulárna reforma v základnom vzdelávaní	POO SK-C[C7]-R[R1]	2019.CSR2.1 2020.CSR2.4 2020.CSR2.3 2024.CSR3.3 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Nové kurikulum pre všetky základné školy je štruktúrované do viacročných učebných cyklov, aby podporilo flexibilný rozvoj na úrovni školy. Implementácia sa začala v septembri 2023, pričom všetky školy budú musieť prejsť na nové kurikulum do septembra 2026. Na podporu tohto prechodu bude zriadených celkom 40 regionálnych centier podpory učiteľov, ktoré poskytnú mentoring, poradenstvo a konzultácie pri implementácii nového kurikula. Do 4. štvrtroka 2025 nové kurikulum zavedie aspoň 30 % verejných základných škôl.
Reforma 15: Reforma riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií	POO SK-C[C9]-R[R1]	2019.CSR3.2 2019.CSR3.6 2020.CSR4.2 2024.CSR1.4 2024.CSR2.1 2024.CSR3.3	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti	Cieľom reformy je dosiahnuť silnejšiu koordináciu politiky v oblasti výskumu a inovácií prostredníctvom piatich pilierov: 1) Nadrezortná stratégia a koordinácia, 2) Zavedenie účinných prierezových noriem pre podporné nástroje, 3) Konsolidácia grantových agentúr v rámci ministerstiev, 4) Uplatňovanie zásad dobrej správy a efektívnosti, 5) Jednotný systém inštitucionálneho hodnotenia a financovania výskumu a vývoja. Reforma hodnotenia (v rámci inštitucionálneho aj súťažného financovania) sa zameria na väčšie využívanie hodnotiacich panelov a medzinárodných odborníkov, ako aj na zefektívnenie administratívnych postupov. Vďaka dodržiavaniu zásad dobrej správy a efektívnosti, strategickému zameraniu investícií na najslubnejšie oblasti a uplatňovaniu jednotných vysokých štandardov podpory sa očakáva, že reforma prinesie vyšší prínos z nových investícií. Reformu nad rámec POO rozšíri nový zákon o výskume, vývoji a inováciách, ktorý zlepší právny rámec pre rozvoj výskumných a inovačných kapacít a podporí dosahovanie dlhodobých cieľov v tejto oblasti.

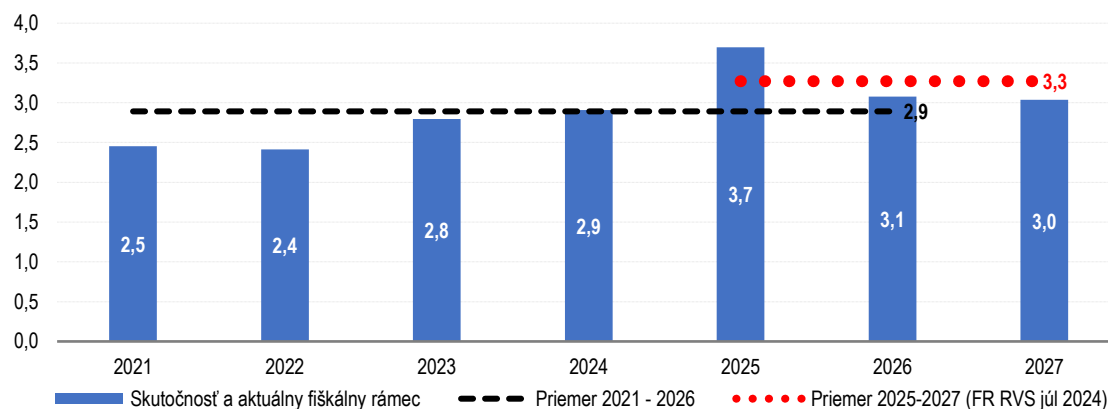
<p>Investícia 6 : Podpora spolupráce medzi firmami, akademickým sektorom a výskumnými organizáciami</p>	<p>POO SK-C[C9]-I[I2]</p>	<p>2024.CSR3.3 2020.CSR3.4 2019.CSR3.6 2019.CSR3.2 2019.CSR3.4</p>	<p>Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti; Spravodlivá digitálna transformácia</p>	<p>Cieľom investície je podporiť zapojenie súkromného sektora do výskumu, vývoja a inovácií. Investícia sa zameriava na posilnenie úlohy súkromného sektora pri financovaní, zlepšenie pridelovania verejných prostriedkov, podporu spolupráce s akademickou obcou a posilnenie kapacít súkromného sektora. Z celkového cieľa podporiť 3 931 projektov bude najmenej 3 538 projektov zahŕňať spoluprácu medzi podnikmi, akademickou obcou a výskumnými organizáciami, vrátane inovačných poukážok. Očakáva sa, že investícia prinesie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aspoň dve konzorciá pre transformáciu a inováciu; • 2 631 projektov spolupráce podporených zodpovedajúcimi grantmi; • 500 vydaných a uplatnených inovačných poukážok a 800 digitálnych poukážok.
<p>Investícia 7: Projekty na riešenie výziev zelenej transformácie</p>	<p>POO SK-C[C9]-I[I4]</p>	<p>2019.CSR3.2 2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1</p>	<p>Spravodlivá zelená transformácia</p>	<p>Cieľom opatrenia je podporiť realizáciu projektov zameraných na riešenie výziev zelenej transformácie. Do 2. štvrťroka 2026 bude ukončených minimálne 27 projektov. Tieto projekty sa budú venovať riešeniu výziev zeleného prechodu a dekarbonizácie. Projekty budú schválené v rôznych štádiách technologickej pripravenosti (TRL 1-9).</p>
<p>Investícia 8: Výskum a inovácie pre digitálnu transformáciu</p>	<p>POO SK-C[C9]-I[I5]</p>	<p>2019.CSR3.2 2019.CSR3.4 2019.CSR3.6 2020.CSR3.5 2024.CSR3.3</p>	<p>Spravodlivá digitálna transformácia</p>	<p>Cieľom opatrenia je posilniť synergie medzi národnými a európskymi výskumnými a vývojovými témami. Podpora bude zameraná na digitálne oblasti, ktoré sú kľúčové pre program Horizont Európa a ďalšie iniciatívy EÚ, čím sa zabezpečí pripravenosť slovenských subjektov na financovanie európskeho výskumu a medzinárodné partnerstvá. Z celkového cieľa 155 projektov bude prostredníctvom tematických schém (napr. dopytovo orientované výzvy a/alebo finančné nástroje) vybraných a dokončených 140 projektov, ktoré budú riešiť výzvy digitálnej transformácie na rôznych úrovniach technologickej pripravenosti (TRL 1-9).</p>
<p>Reforma 16: Centrálny systém riadenia nemocníc</p>	<p>POO SK-C[C11]-R[R3]</p>	<p>2019.CSR1.2 2020.CSR1.2 2020.CSR1.3 2020.CSR4.3</p>	<p>Žiadne</p>	<p>Cieľom opatrenia je zlepšiť riadenie nemocníc koncových užívateľov so zameraním na medicínske a prevádzkové procesy, ako aj na finančný dohľad. Do druhého štvrťroka 2025 bude do centralizovaného systému riadenia integrovaných 19 nemocníc. Tento systém, spravovaný Centrálnym orgánom pre riadenie nemocníc, bude dohliadať na plánovanie a výkonnosť nemocníc v oblastiach, ako sú finančná kontrola, dodržiavanie predpisov, ľudské zdroje, kvalita a riadenie rizík, pričom tieto oblasti bude prepájať s klinickými procesmi.</p>
<p>Reforma 17: Zavedenie novej siete súdov</p>	<p>POO SK-C[C15]-R[R1]</p>	<p>2019.CSR4.1 2020.CSR4.4 2024.CSR3.1</p>	<p>Žiadne</p>	<p>Reforma súdnej mapy má za cieľ zvýšiť dôveryhodnosť súdnictva, zefektívniť súdny systém a zlepšiť kvalitu justičných služieb poskytovaných občanom. Súčasťou opatrenia bola optimalizácia výkonu súdnictva znížením počtu súdov a pridelením sudcov pre špecializované oblasti (občianske, rodinné, trestné a obchodné právo) najmenej v troch súdnych obvodech v každom novom súdnom obvode. Reforma tiež umožnila vytvorenie a konsolidáciu novej siete prvostupňových všeobecných a správnych súdov, všeobecných odvolacích súdov a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky do 1. štvrťroka 2023.</p>
<p>Investícia 9: Zriadenie centier zdieľaných služieb</p>	<p>POO SK-C[C16]-I[I4] EŠIF</p>	<p>2020.CSR4.3 2024.CSR2.1 2024.CSR3.3</p>	<p>Žiadne</p>	<p>Investície do zriadenia centier zdieľaných služieb priamo podporujú reformu verejnej správy tým, že zvyšujú efektívnosť a dostupnosť základných verejných služieb. Zriadením 22 centier v obciach v rámci najmenej rozvinutých regiónov táto iniciatíva centralizuje a združuje miestne kapacity, čím zlepšuje poskytovanie služieb a optimalizuje využívanie zdrojov. Prostriedky na personálne kapacity centier zdieľaných služieb budú zabezpečené prostredníctvom výzvy financovanej z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF).</p>

Reforma 18: Digitálne trhovisko	POO SK-C[C17]-R[R2]	2019.CSR3.4 2020.CSR4.3 2020.CSR3.2	Spravodlivá digitálna transformácia	Vytvorenie a zavedenie centrálnej platformy pre verejnú obstarávanie, vybavenej IT zdrojmi, má za cieľ skrátiť čas a znížiť náklady na vývoj a zdokonaľovanie informačných systémov. Platforma IT zdrojov uvedená do pilotnej prevádzky vo februári 2024 poskytuje rámec nástrojov a politík pre nový prístup k obstarávaniu IT komodít, odborných znalostí, cloudových služieb a riešení s otvoreným zdrojovým kódom. Platforma zabezpečuje centrálnu obstarávanie služieb prostredníctvom rámcovej zmluvy, čo umožňuje používateľom dynamický prístup k zdrojom z centrálnej platformy podľa potreby.
Investícia 10: Investície do modernizácie distribučných systémov	POO SK-C[C19]-I[I1]	2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.2 2022.CSR3.3 2023.CSR3.4 2023.CSR3.1	Zabezpečenie energetickej bezpečnosti	Z celkového cieľa 521 MW sa dosiahne minimálne 469 MW kumulatívnej dodatočnej kapacity na pripojenie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) do distribučných sústav na Slovensku. Tieto projekty prispievajú k odstráneniu úzkych miest v sieti a maximalizácii technickej kapacity na integráciu nových OZE.
Investícia 11: Obnova domov pre energeticky chudobné domácnosti	POO SK-C[C19]-I[I4]	2019.CSR3.5 2020.CSR3.5 2022.CSR3.5 2022.CSR3.1 2023.CSR3.6 2023.CSR3.1 2023.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti; Spravodlivá zelená transformácia	Cieľ 1: Zvýšenie počtu obnovených domov pre ľudí ohrozených energetickou chudobou: Z plánovaných 3 400 domov bude do 3. štvrtroka 2025 obnovených minimálne 3 060. V prípade, že program obnovy zahŕňa aj inštaláciu kotlov na biomasu, tieto musia byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ (DNSH), ako stanovuje technické usmernenie o uplatňovaní zásady DNSH (2021/C58/01). Cieľ 2: Podpísanie 1 600 zmlúv s jednotlivcami ohrozenými energetickou chudobou, čo zabezpečí plné financovanie v rámci programu komplexnej obnovy. Sieť existujúcich regionálnych kancelárií Slovenskej agentúry životného prostredia bude posilnená o 35 nových zamestnancov na plný úväzok, ako aj o pomoc externých odborníkov. Očakáva sa, že táto podpora umožní spracovať 20 000 žiadostí a konzultácií.

Investičné úsilie

Na horizonte plánu sa národne financované investície v súlade s požiadavkou nariadenia k reformovaným fiškálnym pravidlám držia na priemernej úrovni 3,3 % HDP. Napriek potrebe razantnej konsolidácie rozdelenej na 4 ročné obdobie vláda nebude šetriť na národne financovaných investíciách, t. j. kapitálových výdavkoch štátu. Priemerná očakávaná výška národne financovaných investícií do roku 2027 je na úrovni 3,3 % HDP. Obzvlášť vysoký podiel národne financovaných investícií je v roku 2025 kvôli dodávkam obrannej techniky. Plánovaný objem investícií z národných zdrojov je tak dokonca vyšší ako za posledné roky.

GRAF 18 – Vývoj národne financovaných investícií (% HDP)

Zdroj: MF SR

Prílohy

Príloha 1 – Makroekonomické predpoklady

Makroekonomické predpoklady prognózy SR na roky 2024 až 2028 vychádzajú z aktuálnej projekcie Výboru pre makroekonomické prognózy. Od roku 2029 aplikujeme na odhad vývoja HDP a inflácie miery rastu na základe makroekonomických predpokladov správy Ageing Report 2024 (AR 2024). Európska komisia pri stanovovaní nových fiškálnych pravidiel využíva rozdielne metodológie na prognózu dynamiky slovenskej ekonomiky pre roky t+2 (do 2025) a t+10 (do 2033), následne sa napája na miery rastu AR 2024.

Priemerný rast potenciálneho produktu od roku 2026 do roku 2028 je v prognóze MF SR vyšší v porovnaní s dynamikou predpokladanou EK o 0,5 p. b.. Základným rozdielom v projekciách je, že MF SR neočakáva od roku 2025 ďalej prudký pokles participácie ako je to v prípade predpokladov EK. MF SR očakáva, že v strednodobom horizonte bude pokračovať aktuálne pozorovaný trend rastu participácie z radov neaktívneho obyvateľstva, zároveň i s prílevom cudzincov. Mierny nárast potenciálu v prognóze MF SR v najbližšom období zohľadňuje reformy POO a príchod novej automobilky, ktoré sa prejavujú nárastom celkovej produktivity faktorov.

V projekciách deflátoru HDP očakáva MF SR pokles mier rastu na úroveň inflácie, t. j. k cieľovej hodnote ECB od roku 2029 v súlade s projekciami AR 2024. MF SR neočakáva, že sa bude držať negatívny šok do cien energií po roku 2028. Nadhodnotenie deflátoru v projekciách EK použitých pri stanovovaní nových fiškálnych pravidiel a podhodnotenie potenciálneho rastu oproti MF SR sa navzájom čiastočne kompenzujú pri očakávanom nominálnom vývoji HDP v strednodobom horizonte prognózy. V dlhom období je očakávaný nominálny vývoj vyšší oproti MF SR o 0,5 p. b, práve z dôvodu deflátoru HDP.

Dlhodobá úroková miera konverguje v projekciách MF SR v dlhom období k rovnovážnej hodnote 3,4 %. V krátkom období využívame na prognózu úrokových sadzieb očakávania finančných trhov, podobne ako EK. V dlhodobom horizonte očakávame stabilnú rizikovú prirážku približne na úrovni 1,2 p. b. Očakávame, že inflácia sa ustáli blízko úrovne 2 % pri stabilnom ekonomickom raste. Nižší odhad výnosov dlhopisov oproti EK tiež odráža na konci horizontu očakávanú uvoľnenejšiu monetárnu politiku ECB, ktorá je reflektovaná i v nižšej krátkodobej úrokovej miere oproti odhadom EK.

TABUĽKA 5 – Porovnanie makro-indikátorov podľa prognózy MF SR a podľa predpokladov EK použitých pri nových fiškálnych pravidlách

Ukazovateľ		2023	2024	2025	2026	2027	2028	t+10	t+15	2029-2038
1 Reálny HDP (% rast)	MF SR	1.60	2.30	2.22	2.36	1.04	1.89	1.65	1.61	1.65
	EK	1.60	2.23	3.22	1.65	1.39	1.38	1.57	1.61	1.58
2 Potenciálny HDP (% rast)	MF SR	2.41	2.32	2.26	2.24	1.90	1.80	1.65	1.61	1.65
	EK	2.77	2.33	2.41	1.69	1.43	1.40	1.57	1.61	1.58
3 Deflátor HDP (% rast)	MF SR	10.13	4.43	4.31	2.87	2.22	2.30	2.00	2.00	2.00
	EK	10.13	4.58	3.17	3.09	3.02	2.94	2.55	2.41	2.59
4 Nominálny HDP (% rast)	MF SR	11.89	6.83	6.63	5.29	3.29	4.24	3.68	3.65	3.68
	EK	11.89	6.91	6.49	4.80	4.44	4.36	4.16	4.06	4.21
5 Dlhodobá úroková miera (% , ročný priemer)	MF SR	3.70	3.56	3.50	3.43	3.40	3.39	3.40	3.41	3.40
	EK	3.65	3.67	3.78	3.83	3.88	3.93	4.17	4.13	4.11
6 Krátkodobá úroková miera (% , ročný priemer)	MF SR	3.43	3.67	2.93	2.45	2.28	2.21	2.26	2.34	2.27
	EK	3.43	3.56	2.82	2.81	2.79	2.78	2.73	2.54	2.68

Zdroj: EK, MF SR

Príloha 2 – Podmienené a implicitné záväzky

Podmienené záväzky

Podmienené záväzky¹⁹ k 31.12.2023 na nekonsolidovanej báze dosiahli hodnotu 17,6 % HDP. Viac ako 95 % týchto záväzkov je spojených s ústrednou správou a jej štátnymi podnikmi. Takmer 50 % celkových záväzkov Slovenska súvisí s jeho účasťou v medzinárodných organizáciách²⁰. Zabezpečovacie operácie, ktoré zahŕňajú štátne podniky alebo záložné práva na ich majetok, dosiahli v roku 2023 hodnotu takmer 4,3 % HDP. Okrem toho Slovensko čelí potenciálnym alebo prebiehajúcim súdnym sporom, vrátane medzinárodnej arbitráže. Možné sankcie za tieto právne kroky dosiahli v roku 2023 hodnotu viac ako 3,4 % HDP, pričom najčastejším cieľom žalôb sú ministerstvá²¹.

	2023
1 Ústredná správa a podniky štátnej správy	17,15 %
2 Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	0,50 %
3 Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	0,01 %
Spolu	17,65 %

Zdroj: Individuálne a konsolidované účtovné závierky subjektov k 31.12.2023 zverejnené v registri www.registeruz.sk a databáza MF SR

Implicitné záväzky

Celková hodnota odhadovaných implicitných záväzkov na horizonte do roku 2067 dosiahne úroveň 157,9% HDP. Implicitné záväzky predstavujú rozdiel medzi očakávanými budúcimi príjmami a očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy, vyplývajúcich z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností (ak tieto už nie sú súčasťou dlhu verejnej správy)²². Kvantifikácia implicitných záväzkov²³ je založená na sume záväzkov vyplývajúcich primárne zo starnutia populácie, najmä v oblasti dôchodkového a zdravotníckeho systému. Tieto záväzky tvoria dominantnú časť (99 %) implicitných záväzkov, ktorá vyplýva z očakávaného negatívneho demografického vývoja v Slovenskej republike. Dodatočné vplyvy na saldo tvoria platby za PPP projekty, náklady na likvidáciu jadrových zariadení a splátky za poskytnuté granty z Plánu obnovy.

TABUĽKA 7 – Implicitné záväzky do roku 2067 (% HDP)

1 Vplyv starnutia populácie	-155,9 %
2 Vplyv PPP projektov	-2,2 %
3 Vplyv Národného jadrového fondu	2,9 %
4 Vplyv Plánu obnovy (NGEU)	-2,6 %
Celkom	-157,9 %

Pozn.: (+) vplyvy znižujúce výšku implicitných záväzkov (-) vplyvy zvyšujúce výšku implicitných záväzkov.

Zdroj: MF SR

¹⁹ Podmienené záväzky sú definované prostredníctvom účtovnej legislatívy ako potenciálne záväzky, ktoré vznikli v dôsledku minulej udalosti a povinnosť ich zrealizovania v budúcnosti nie je istá. Vykazujú sa v poznámkach účtovných závierok a nie v súvahe z dôvodu neistôt týkajúcich sa načasovania alebo výšky budúceho vysporiadania záväzku. Vzhľadom na uvedené sa ako podmienené záväzky vykazujú napríklad poskytnuté záruky, záväzky z právnych/súdných sporov, budúce záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov, alebo sú to iné finančné povinnosti, zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, povinnosti z nájomných zmlúv, a podobne. Zdrojom údajov sú ročné účtovné závierky subjektov verejnej správy a subjektov pod kontrolou vlády, predložené za posledné účtovné obdobie. Vzhľadom na dostupnosť údajov len na ročnej báze za predchádzajúce obdobie, môže dochádzať k časovému oneskoreniu vývoja podmienených záväzkov v bežnom roku a najbližším rozpočtovaným obdobím.

²⁰ Iba Európsky nástroj finančnej stability (EFSF) a Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM) predstavujú približne 6,9% HDP.

²¹ Ministerstvo financií a Ministerstvo vnútra sú najviac ohrozené, pričom každé z nich čelí právnym sporom presahujúcim 0,8% HDP.

²² Definícia implicitných záväzkov podľa zákona č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti vychádza z koncepcie čistých implicitných záväzkov, čo znamená, že okrem budúcich výdavkov zahŕňa aj budúce príjmy. Pri použití konečného horizontu ide teda o odlišnú definíciu v porovnaní s definíciou implicitných záväzkov v národných účtoch, ktorá v tomto horizonte zohľadňuje iba budúce výdavky (hrubé implicitné záväzky).

²³ Z dôvodu ich problematického oceňovania a absencie vykazovania v súvahe subjektov verejnej správy sa implicitné záväzky odhadujú pomocou analytického postupu po zohľadnení legislatívneho vývoja. Vyjadrené sú ako percento aktuálneho HDP v roku 2024. Podrobnejší postup výpočtu popisuje [Metodika MF SR pre výpočet implicitných záväzkov](#).

Príloha 3 – Cieľ deficitu dosahovaný pomocou rastu čistých výdavkov

Analýza dlhovej udržateľnosti (DSA) zisťuje potrebné konsolidačné úsilie pre zníženie deficitu na úroveň, ktorá zabezpečí splnenie kritérií pre deficit aj hrubý dlh. V úvode procesu stanovenia referenčnej trajektórie Európskou komisiou sa posúdi fiškálna pozícia krajiny v podobe úrovne primárneho štruktúrného salda, z toho vyplývajúceho nominálneho deficitu a úrovne hrubého dlhu. Analýza dlhovej udržateľnosti na základe makro-fiškálnych predpokladov overuje potrebné ročné zníženie primárneho štruktúrného salda (v závislosti od strednodobého plánu na 4 alebo 7 rokov) na úroveň, aby deficit následne v 10-ročnom horizonte bez zmeny politik nevrátil nad 3 % HDP. Úroveň deficitu súčasne musí zabezpečiť, aby hrubý dlh počas 10 rokov po horizonte plánu pri vysoko zadližených krajinách klesal v priemere o 0,5, resp. 1 p. b. ročne, resp. sa udržal pod 60 % HDP pri nízko zadližených krajinách. Tieto kritériá vývoja dlhu musia byť splnené aj v rizikových scenároch.

Ročné požadované zníženie primárneho štruktúrného salda sa premieňa do rastu primárnych výdavkov. Fiškálne pravidlo využíva zjednodušený predpoklad jednotkovej elasticity príjmov, t. j. rast príjmov je ekvivalentný rastu nominálneho produktu²⁴. Pri takomto predpoklade pravidlo umožňuje rásť výdavkom tempom nominálneho produktu, a to bez vplyvu na zhoršenie nominálneho deficitu. Na výdavkovej strane rozpočtu následne dochádza k spomaleniu rastu primárnych výdavkov práve o požadované tempo zníženia primárneho štruktúrného salda určeného z DSA v pomere k primárnym výdavkom.

$$\text{maximálny rast primárnych výdavkov (NFPE)} = gPot_t + \pi_t - \Delta SPB/NFPE$$

kde $gPot_t$ predstavuje rast potenciálneho produktu v %, π_t deflátor HDP v % a $\Delta SPB/NFPE$ požadované zníženie primárneho štruktúrného salda v pomere k národne financovaným primárnym výdavkom vyjadrené v %.

Rast národne financovaných primárnych výdavkov upravený o príjmové diskrečné opatrenia predstavuje jediné operatívne pravidlo nového fiškálneho rámca EÚ. Rast primárnych výdavkov sa podľa pravidiel upravuje ešte o príjmové opatrenia do rastu tzv. čistých výdavkov. To umožňuje prijímať opatrenia na znižovanie deficitu tak na výdavkovej ako aj príjmovej strane rozpočtu. Takéto pravidlo súčasne umožňuje príjmom voľne fluktuovať počas cyklu a zabezpečovať proti-cyklickú fiškálnu politiku.

$$\text{rast čistých výdavkov} = (NFPE_t - DRM_t)/NFPE_{t-1} - 1$$

kde $NFPE$ sú národne financované primárne výdavky v aktuálnom roku t a predchádzajúcom roku $t-1$, a DRM_t predstavujú príjmové diskrečné opatrenia vlády v zmysle metodiky EK.

²⁴ Nominálny produkt v zmysle rastu potenciálneho HDP a deflátor HDP.

Príloha 4 – Povinné tabuľky

TABUĽKA 1a – Fiškálny záväzok

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %
1 Čisté národne financované primárne výdavky (NFPE)		6,2	3,8	0,9	1,6	1,5
2 Kumulatívny rast NFPE		6,2	10,3	11,2	13,0	14,8

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 1b – Hlavné ukazovatele

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %
1 Potenciálny HDP	2,8	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4
2 Deflátor HDP	10,1	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9
	% HDP	% HDP	% HDP	% HDP	% HDP	% HDP
3 Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	-4,9	-5,9	-5,1	-3,9	-2,9	-1,8
4 Štrukturálne saldo	-4,7	-5,6	-5,0	-3,3	-2,1	-0,9
5 Primárne štrukturálne saldo	-3,5	-4,3	-3,5	-1,7	-0,3	1,0
6 Hrubý dlh	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4
7 Zmena hrubého dlhu	-1,7	2,4	1,3	1,9	0,5	-0,7

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 2 – Makroekonomický scenár

	2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	mld. eur	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %	rast v %
<i>Hrubý domáci produkt</i>							
1 Reálny HDP		1,6	2,2	2,6	0,5	1,0	1,1
2 Deflátor HDP		10,1	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9
3 Nominálny HDP	122,8	11,9	6,9	5,9	3,6	4,1	4,1
<i>Dekompozícia reálneho HDP</i>							
4 Konečná spotreba domácností a NISD		-3,2	0,8				
5 Konečná spotreba verejnej správy		-0,6	3,2				
6 Tvorba hrubého fixného kapitálu		10,5	1,0				
7 Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností							
8 Export tovarov a služieb		-1,4	4,3				
9 Import tovarov a služieb		-7,6	5,2				
<i>Príspevky k reálnemu HDP</i>							
10 Domáci dopyt spolu		-4,6	3,1				
11 Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností		-2,0	-0,9				
12 Saldo zahraničného obchodu s výrobkami a službami		1,0	0,9				
<i>Deflátoary a HICP</i>							
13 Deflátor domácej spotreby		10,3	3,1				
14 p.m. HICP		11,0	3,1				

15	Deflátor spotreby verejnej správy		10,2	7,2
16	Deflátor investícií		9,1	3,0
17	Deflátor exportných cien		4,5	4,0
18	Deflátor importných cien		4,2	3,3

Trh práce

19	Domáca zamestnanosť (v tisícoch ľudí, národné účty)	2434,1	0,3	0,2
20	Priemerný ročný počet odpracovaných hodín na zamestnanca	1630,9	0,5	0,4
21	Reálny HDP na zamestnanca	38,6	1,3	2,1
22	Reálny HDP na odpracovanú hodinu	23,7	2,3	3,1
23	Kompenzácie zamestnancov (mld. eur)	51,4	10,5	8,0
24	Kompenzácie na zamestnanca (=23/19)	0,021	10,3	7,7
25	Nezamestnanosť (%)		5,8	5,4

Potenciálny produkt a jeho komponenty

26	Potenciálne HDP		2,8	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4
	Príspevky v potenciálnom raste							
27	Práca							
28	Kapitál							
29	TFP							
30	Produkčná medzera (% k potenciálnemu HDP)		-0,6	-0,7				

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 3 – Externé predpoklady

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
1	Krátkodobá úroková miera (% , ročný priemer)	3,4	3,6	2,8	2,8	2,8	2,8
2	Dlhodobá úroková miera (% , ročný priemer)	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9
3	Výmenný kurz USD/EUR (ročný priemer)	1,09	1,1				
4	Výmenný kurz NAC/EUR (iba nečlenovia Eurozóny)						
5	Reálny rast svetovej ekonomiky, mimo EÚ (rast)						
6	Reálny HDP EÚ (rast)						
7	Svetový objem importu, mimo EÚ (rast)						
8	Cena ropy (Brent, USD/barel)	88,9	89,1				

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 4 – Rozpočtová projekcia

		2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	ESA kód	mld. eur	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP
<i>Príjmy</i>								
1	Dane na produkciu a import	D.2	15,1	12,3	11,7			
2	Bežné dane z príjmu a bohatstva	D.5	9,5	7,8	8,0			
3	Sociálne odvody	D.61	18,9	15,4	15,7			
4	Ostatné bežné príjmy	P.11+P.12+P.131+D.39+D.4+D.7	7,3	5,9	4,5			
5	Kapitálové dane	D.91	0,0	0,0	0,0			

6	Ostatné kapitálové príjmy	D.92+D..99	2,0	1,7	1,8				
7	Príjmy spolu	TR	52,8	43,0	41,6				
8	Z toho: Transfery z EU (akruál)	D.7EU+D.9EU	4,0	3,2	2,0				
9	Celkové príjmy bez transferu z EÚ (7-8) p.m. Príjmové opatrenia		48,9	39,8	39,7				
10	(inkrement mimo EU fondových opatrení) p.m. Jednorazové príjmy zahrnuté v prognóze (level)		0,0	0,0	1,1				
11			0,0	0,0	0,0				
<i>Výdavky</i>									
		ESA kód	mld. eur	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP
12	Kompenzácie zamestnancov	D.1	13,5	11,0	11,1				
13	Medzis potreba	P.2	6,9	5,6	6,0				
14	Úrokové výdavky	D.41	1,4	1,2	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8
15	Sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov	D.62	20,0	16,3	16,7				
16	Naturálne sociálne transfery	D.632	4,2	3,4	3,7				
17	Subvencie	D.3	4,1	3,3	1,6				
18	Ostatné bežné transfery	D.29+(D.4-D.41)+D.5+D.7+D.8	2,6	2,1	2,1				
19	Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	5,8	4,7	4,1				
20	Z toho: Národne financované verejné investície		3,1	2,6	2,9	3,7	3,1	3,0	
21	Kapitálové transfery	D.9	0,7	0,6					
22	Ostatné kapitálové výdavky	P.52+P.53+NP	-0,3	-0,3	0,9				
23	Výdavky spolu	TE	58,9	47,9	47,5				
24	Z toho: Výdavky financované z transferov z EÚ (=8)	D.7EU+D.9EU	4,0	3,2	2,0				
25	Národne financované výdavky (23-24) p.m. Národne kofinancovanie fondov EÚ		54,9	44,7	45,5				
26	p.m. Cyklický komponent dávok v nezamestnanosti		0,6	0,5	0,4				
27	p.m. Jednorazové výdavky zahrnuté v projekcii (level)		0,0	0,0	0,0				
28	Čisté národne financované primárne výdavky (pred príjmovými opatreniami (=25-26-27-28-14))		0,0	0,0	0,0				
29			52,8	43,0	43,8				
<i>Národne financované primárne výdavky</i>						miera rastu	miera rastu	miera rastu	miera rastu
30	Rast čistých národných primárnych výdavkov		-	-	6,2	3,8	0,9	1,6	1,5
<i>Výsledok hospodárenia</i>									
		ESA kód	mld. eur	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP
31	Výsledok hospodárenia	B.9	-6,0	-4,9	-5,9	-5,1	-3,9	-2,9	-1,8
32	Primárny výsledok hospodárenia	B.9-D.41p	-4,6	-3,7	-4,5	-3,6	-2,3	-1,1	0,1

Cyklické očistenie		v %	v %	v %	v %	v %	v %	
		HDP	HDP	HDP	HDP	HDP	HDP	
33	Štrukturálne saldo	-	-4,7	-5,6	-5,0	-3,3	-2,1	-0,9
34	Štrukturálne primárne saldo	-	-3,5	-4,3	-3,5	-1,7	-0,3	1,0
Dlh		v %	v %	v %	v %	v %	v %	
		HDP	HDP	HDP	HDP	HDP	HDP	
35	Hrubý dlh	68,8	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4
36	Zmena hrubého dlhu	5,3	-1,7	2,4	1,3	1,9	0,5	-0,7
37	Príspevky k zmene hrubého dlhu							
38	Primárne saldo (= mínus 32)	-	3,7	4,5	3,6	2,3	1,1	-0,1
39	Efekt snehovej gule	-	-5,0	-2,3	-1,8	-0,4	-0,6	-0,6
40	Úrokové náklady (= mínus 14)	-	1,2	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8
41	Reálny rast HDP	-	-0,8	-1,2	-1,4	-0,3	-0,6	-0,7
42	Deflátor HDP	-	-5,3	-2,5	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
43	Zosúladenie deficitu a dlhu (= 36-38-39)	-	-0,5	0,2	-0,6	0,0	0,0	0,0
		%	%	%	%	%	%	%
44	p.m. Implicitná úroková miera dlhu (= 14 / dlh (t-1))	-	2,0	2,4	2,6	2,8	2,9	3,0

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 5 – Odhadovaný vplyv diskrečných príjmových opatrení

Názov opatrenia	One-off	Príjmy/ Výdavky	ESA kód	2023	2024	2025	2026	2027	2028
				v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP	v % HDP
1 Zmena v registračnom poplatku motorového vozidla	Nie	Príjmy		-0,01	-0,01				
2 Úpravy v superodpočte (veda a výskum a priemysel 4.0)	Nie	Príjmy		-0,01					
3 Zavedenie sezónnej odvodovo-odpočítateľnej položky na sociálne odvody	Nie	Príjmy		-0,01					
4 Prvotná implementácia účtovného štandardu IFRS 17 na poisťovne	Nie	Príjmy		0,02	0,00	-0,01	-0,01		
5 Reforma II. piliera (automatický vstup, sporenie aj počas dôchodku, zníženie poplatkov)	Nie	Príjmy		-0,01	-0,02				
6 Zvýšenie sadzby odvodu z internetových hazardných hier	Nie	Príjmy		0,02	0,00				
7 Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	Nie	Príjmy		0,02	0,00				
8 Zrušenie koncesionárskych poplatkov RTVS	Nie	Príjmy		-0,03	-0,03				
9 Príjem z odvodu z nadmerných príjmov - elektrárne	Nie	Príjmy		0,02	-0,02	0,00			
10 Valorizácia správnych a súdnych poplatkov - od 1Q 2024	Nie	Príjmy			0,03	0,01			
11 Zvýšenie poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy o 1 cent	Nie	Príjmy			0,03				
12 Osobitný odvod pre Vodohospodársku výstavbu	Nie	Príjmy		0,12	-0,05	-0,03	-0,01	-0,01	
13 Zákaz skládkovania komunálneho odpadu bez predúpravy	Nie	Príjmy				-0,01			
14 Rozšírenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach (banková daň)	Nie	Príjmy			0,25	-0,03	-0,02	-0,03	
15 Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy a iných	Nie	Príjmy		-0,33	0,15	-0,14			
16 Zavedenie minimálnej dane pre nadnárodné spoločnosti (dorošňavacia daň)	Nie	Príjmy			0,04				
17 Zvýšenie sadzby spotrebnej dane z liehu	Nie	Príjmy		0,03	0,03				
18 Zvýšenie sadzby zdravotného poistného zamestnávateľa o 1 p. b.	Nie	Príjmy			0,25				-0,21
19 Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN	Nie	Príjmy		0,03	0,09				
20 Zvýšenie sadzieb poplatku za komunálny odpad podľa VZN	Nie	Príjmy		0,03	0,03				
21 Odpustenie soc. odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle	Nie	Príjmy		-0,02	-0,01	0,03			
22 Zavedenie spotrebnej dane zo sladených nápojov	Nie	Príjmy				0,06			
23 Zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov a výrobkov súvisiacich s tabakovými výrobkami	Nie	Príjmy			0,06	0,06	0,08	0,03	0,08
24 Predĺženie odpustenia soc. odvodov zamestnávateľov pre poľnohospodárov	Nie	Príjmy			-0,01	0,01			

25	Zníženie zdanenia nákladných vozidiel	Nie	Príjmy	0,00					
26	Zavedenie dane z finančných transakcií	Nie	Príjmy	0,37	0,12				
27	Nepeňažný príjem oslobodený pri vozidlách s alternatívnym pohonom	Nie	Príjmy	-0,01					
28	Oslobodenie úrokových výnosov zo štátnych dlhopisov zo základu osobitného odvodu	Nie	Príjmy	-0,02					
29	Pokles odvodu do II. piliera	Nie	Príjmy	0,28					
30	Úprava minimálnej DPPO a zmena hranice príjmu mikrodaňovníkov	Nie	Príjmy	0,09	-0,04				
31	Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (energie, fosílna palivá)	Nie	Príjmy	0,04					
32	Úprava sadzby zrážkovej dane z dividend	Nie	Príjmy	0,00	0,00				
33	Úprava cien diaľničných známok a mýta (Eurovignette)	Nie	Príjmy	0,02	0,00	0,06	0,03		
34	Navýšenie platby za poistencov štátu	Nie	Príjmy	-0,10			0,19		
35	Reforma DPH (základná sadzba 23 % a dve znížené sadzby – 19 % a 5 %)	Nie	Príjmy	-0,12	0,02	0,54			
36	Zvýšenie stropov pre platenie sociálnych odvodov	Nie	Príjmy	0,06					
37	Zvýšenie dane z príjmov právnických osôb na 24 %	Nie	Príjmy	0,35					
Spolu				-0,24	1,10	1,30	0,36	-0,01	-0,13

Zdroj: MF SR

TABUĽKA 7a – Prognóza hrubého dlhu a nominálneho deficitu a hlavné predpoklady (podľa plánovanej fiškálnej trajektórie)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
1 Hrubý dlh (% HDP)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	60,0	58,6	57,1	56,2	55,6	55,1	54,8	54,6	54,6	54,8
2 Saldo verejnej správy (% HDP)	-4,9	-5,9	-5,1	-3,9	-2,9	-1,8	-1,6	-1,5	-1,3	-1,5	-1,6	-1,8	-1,9	-2,0	-2,1	-2,3
3 Štrukturálne primárne saldo (% z potenciálneho HDP)	-3,5	-4,3	-3,5	-1,7	-0,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
4 Cyklická zložka (% z potenciálneho HDP)	0,2	0,3	0,2	0,6	0,8	0,9	0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5 Jednorazové opatrenia (% HDP)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6 Úrokové náklady (% HDP)	1,2	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
7 Dlhodobá úroková miera (%)	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1
8 Krátkodobá úroková miera (%)	3,4	3,6	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,5
9 Implicitná úroková miera (%)	2,2	2,5	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7
10 Zosúladenie deficitu a dlhu (% HDP)	-0,5	0,2	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11 Potenciálny HDP (rast v %)	2,8	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6
12 Reálny HDP (rast v %)	1,6	2,2	2,6	0,5	1,0	1,1	2,3	2,3	2,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6
13 Deflátor HDP (rast v %)	10,1	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9	2,9	2,8	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4
14 Nominálne HDP (rast v %)	11,9	6,9	5,9	3,6	4,1	4,1	5,2	5,1	5,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,1

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 7b – Prognóza dlhu, rizikové scenáre, deterministické scenáre a stochastické simulácie

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	
<i>Finančný rizikový scenár</i>																	
1	Hrubý dlh (% HDP)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	60,1	58,7	57,2	56,4	55,8	55,4	55,1	55,0	54,9	55,1
2	Dlhodobá úroková miera (%)	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	5,0	4,0	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1
3	Krátkodobá úroková miera (%)	3,4	3,6	2,8	2,8	2,8	2,8	3,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,5
<i>Scenár vyššieho primárneho štruktúrneho salda</i>																	
4	Hrubý dlh (% HDP)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	60,1	59,2	58,7	58,3	58,0	58,1	58,2	58,6	59,0	59,7
5	Primárne štruktúrne saldo (% z potenciálneho HDP)	-3,5	-4,3	-3,5	-1,7	-0,3	1,0	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Scenár nepriaznivého rast-úrokového diferenciálu</i>																	
6	Hrubý dlh (% HDP)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	60,4	59,3	58,1	57,6	57,4	57,3	57,4	57,6	58,0	58,6
7	Dlhodobá úroková miera (%)	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,7	4,7	4,6	4,6	4,6
8	Krátkodobá úroková miera (%)	3,4	3,6	2,8	2,8	2,8	2,8	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0
9	Reálny HDP (miera rastu)	1,6	2,2	2,6	0,5	1,0	1,1	1,8	1,8	1,8	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1
10	Potenciálny HDP (miera rastu)	2,8	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,1
<i>Stochastická simulácia</i>																	
11	Pravdepodobnosť dlhu pod jeho úroveňou v čase 2028/2031	70,4															

Zdroj: Európska komisia

TABUĽKA 9 – Ostatné reformy a investície

<i>Názov</i>	<i>POO/PD</i>	<i>CSR</i>	<i>Spoločné priority</i>
1 Reforma 1: Nahradenie rodičovského dôchodku daňovou asignáciou rodičom	–	2019.CSR1.2 2024.CSR1.4 (MIP) 2024.CSR3.3 (MIP)	Žiadne
2 Reforma 2: Adresnejší daňový bonus	–	2022.CSR1.4 2023.CSR1.5 2024.CSR1.3 (MIP) 2024.CSR1.4 (MIP) 2024.CSR3.3 (MIP)	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
3 Reforma 3: Zníženie mzdových výdavkov vo verejnom sektore	–	2024.CSR1.4 (MIP)	Žiadne
4 Investícia 1: Posilnenie obranných kapacít	–	Žiadne	Budovanie obranných kapacít
5 Reforma 4: Zasielanie údajov z faktúr daňových subjektov (eFaktúra)	–	2024.CSR1.5 2023.CSR1.6 2022.CSR1.5	Spravodlivá digitálna transformácia
6 Reforma 5: Skvalitnenie elektronických služieb finančnej správy a podpora proklientského prístupu	–	2024.CSR1.5 2023.CSR1.6 2022.CSR1.5	Spravodlivá digitálna transformácia
7 Reforma 6: Posilnenie inklúzie a desegregácie vo vzdelávaní	–	2019.CSR2.1 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
8 Reforma 7: Novela stavebného zákona	–	2019.CSR3.7 2023.CSR1.7 (MIP) 2024.CSR1.6 (MIP)	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
9 Investícia 2: Rozšírenie ponuky nájomného bývania	–	2019.CSR3.7 2023.CSR1.7 (MIP) 2024.CSR1.6 (MIP)	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
10 Reforma 8: Priemyselná politika Slovenskej republiky 2027-2035	–	2019.CSR3.6 2024.CSR3.3 (MIP)	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
11 Reforma 9: Vodíkový ekosystém	–	2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1	Spravodlivá zelená transformácia; Zabezpečenie energetickej bezpečnosti

10	Reforma 10: Reforma trhu s elektrickou energiou	POO SK-C[C1]-R[R1]	2023.CSR3.3	Spravodlivá zelená transformácia
11	Investícia 3 : Výstavba nových obnoviteľných zdrojov elektrickej energie	POO SK-C[C1]-I[I1]	2020.CSR3.4 2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.2 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1 2023.CSR3.2	Spravodlivá zelená transformácia; Zabezpečenie energetickej bezpečnosti
12	Reforma 11: Novela zákona o odpadoch	POO SK-C[C2]-R[R3]	2020.CSR3.7 2024.CSR3.7	Spravodlivá zelená transformácia
13	Investícia 4: Modernizácia zelenej železničnej infraštruktúry pre osobnú dopravu	POO SK-C[C3]-I[I1]	2019.CSR3.3 2020.CSR3.6 2022.CSR3.1 2023.CSR3.1	Spravodlivá zelená transformácia
14	Reforma 12: Ochrana prírody a zákon o vodách	POO SK-C[C5]-R[R2]	2024.CSR3.8	Spravodlivá zelená transformácia
15	Investícia 5: Dobudovanie kapacít materských škôl	POO SK-C[C6]-R[R1]	2019.CSR2.1 2019.CSR2.2 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.3 (MIP) 2024.CSR3.5 2024.CSR3.6	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
16	Reforma 13: Redefinícia špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb a príprava metodických materiálov.	POO SK-C[C6]-R[R2]	2019.CSR2.1 2019.CSR2.3 2020.CSR2.4 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
17	Reforma 14: Kurikulárna reforma v základnom vzdelávaní	POO SK-C[C7]-R[R1]	2019.CSR2.1 2020.CSR2.4 2020.CSR2.3 2024.CSR3.3 (MIP) 2024.CSR3.4 2024.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
18	Reforma 15: Reforma riadenia, hodnotenia a podpory v oblasti vedy, výskumu a inovácií	POO SK-C[C9]-R[R1]	2019.CSR3.2 2019.CSR3.6 2020.CSR4.2 2024.CSR1.4 (MIP) 2024.CSR2.1 2024.CSR3.3 (MIP)	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti
19	Investícia 6: Podpora spolupráce medzi firmami, akademickým sektorom a výskumnými organizáciami	POO SK-C[C9]-I[I2]	2024.CSR3.3 (MIP) 2020.CSR3.4 2019.CSR3.6 2019.CSR3.2 2019.CSR3.4	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti; Spravodlivá digitálna transformácia

20	Investícia 7: Projekty na riešenie výziev zelenej transformácie	POO SK-C[C9]-I[I4]	2019.CSR3.2 2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.4 2023.CSR3.1	Spravodlivá zelená transformácia
21	Investícia 8: Výskum a inovácie pre digitálnu transformáciu	POO SK-C[C9]-I[I5]	2019.CSR3.2 2019.CSR3.4 2019.CSR3.6 2020.CSR3.5 2024.CSR3.3 (MIP)	Spravodlivá digitálna transformácia
22	Reforma 16: Centrálny systém riadenia nemocníc	POO SK-C[C11]-R[R3]	2019.CSR1.2 2020.CSR1.2 2020.CSR1.3 2020.CSR4.3	Žiadne
23	Reforma 17: Zavedenie novej siete súdov	POO SK-C[C15]-R[R1]	2019.CSR4.1 2020.CSR4.4 2024.CSR3.1	Žiadne
24	Investícia 9: Zriadenie centier zdieľaných služieb	POO/EŠIF SK-C[C16]-I[I4]	2020.CSR4.3 2024.CSR2.1 2024.CSR3.3 (MIP)	Žiadne
25	Reforma 18: Digitálne trhovisko	POO SK-C[C17]-R[R2]	2019.CSR3.4 2020.CSR4.3 2020.CSR3.2	Spravodlivá digitálna transformácia
26	Investícia 10: Investície do modernizácie distribučných systémov	POO SK-C[C19]-I[I1]	2020.CSR3.5 2022.CSR3.1 2022.CSR3.2 2022.CSR3.3 2023.CSR3.4 2023.CSR3.1	Zabezpečenie energetickej bezpečnosti
27	Investícia 11: Obnova domov pre energeticky chudobné domácnosti	POO SK-C[C19]-I[I4]	2019.CSR3.5 2020.CSR3.5 2022.CSR3.5 2022.CSR3.1 2023.CSR3.6 2023.CSR3.1 2023.CSR3.5	Posilnenie sociálnej a hospodárskej odolnosti; Spravodlivá zelená transformácia

Zdroj: MF SR

TABUĽKA 10 – Investičné potreby

Spoločné priority	Opis investičných potrieb
<p>Spravodlivá zelená a digitálna transformácia vrátane súladu s európskym právnym predpisom v oblasti klímy</p>	<p>Zelená transformácia si bude vyžadovať dodatočné investície naprieč rôznymi sektormi, ich ciele opisuje napríklad Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030. Konkrétne opatrenia zahŕňajú napríklad zvyšovanie energetickej efektívnosti naprieč všetkými sektormi (sektor budov, priemyslu, dopravy a podobne) a nahrádzanie využívania fosílnych palív udržateľnejšími alternatívami, najmä elektrickou energiou. Keďže sa očakáva rozsiahla elektrifikácia rôznych odvetví (budovy, priemysel, doprava a iné), je nutné zabezpečiť nízkouhlíkovú výrobu elektriny, čo si vyžiada dodatočné investície. Slovensko má už dnes relatívne nízku emisnú náročnosť výroby elektriny, no vzhľadom na očakávaný nárast spotreby je potrebné zvyšovať produkciu z nízkouhlíkových zdrojov. To si vyžiada investície napríklad do jadrovej, solárnej a veternej energie, aby bolo možné pokryť rastúci dopyt bez zvýšenia produkcie skleníkových plynov. Okrem investícií do samotnej výroby bude nutné investovať aj do prenosových a distribučných elektrizačných sústav</p> <p>V súlade s Vnútroštátnym plánom digitálnej dekády Slovenskej republiky²⁵ a Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy²⁶ sa investičné priority v rámci digitálnej transformácie zmeriavajú na 4 hlavné oblasti: digitalizácia verejných služieb, digitálna transformácia podnikov, digitálne zručnosti a bezpečná a udržateľná digitálna infraštruktúra. Konkrétne opatrenia sa zameriavajú najmä na zvyšovanie počtu používateľov digitálnych služieb štátu (eGovernment), kde štát pripravuje optimalizáciu digitálneho riešenia prioritných životných situácií ako napríklad narodenie dieťaťa alebo začatie podnikania. Väčšie využívanie digitálnych služieb štátu by mali podporiť práve investície do vzdelávania v oblasti digitálnych technológií pre všetky vekové kategórie obyvateľov, ako aj zabezpečenie prístupu ku kvalitnému a rýchlemu internetovému pripojeniu na celom území Slovenska.</p>
<p>Sociálna a hospodárska odolnosť vrátane Európskeho piliera sociálnych práv</p>	<p>Z hľadiska rozvoja znalostnej ekonomiky potrebuje Slovensko zvýšiť objem financovania výskumu a inovácií, pričom toto zvýšenie musí byť spojené s úspešnou implementáciou prebiehajúcich reforiem. Slovensko plánuje postupne do roku 2030 zvýšiť výdavky verejného sektora na výskum a vývoj. Investície je potrebné zároveň zamerať na zlepšovanie kvality a modernizáciu vzdelávacieho systému na viacerých úrovniach. Je dôležité dobudovať chýbajúce kapacity a zabezpečiť dostatočný počet miest v predprimárnom vzdelávaní. Prioritne by sa mali podporiť opatrenia na zvýšenie inklúzie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a detí z marginalizovaných rómskych komunít.</p>
<p>Energetická bezpečnosť</p>	<p>Zvyšovanie energetickej bezpečnosti je pre Slovenskú republiku výzvou najmä z dôvodu nedostatku vlastných zdrojov energetických surovín a vnútrozemskej polohy, čo tiež reflektuje Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030. Strednodobým investičným riešením je najmä diverzifikácia dovozu rôznych typov energetických surovín budovaním nových prepojení, v plynárenstve najmä v smere sever – juh. Dlhodobým riešením je zvýšená produkcia energií z domácich zdrojov, najmä vo forme investícií do obnoviteľných zdrojov a jadrovej energetiky.</p>
<p>V prípadne potreby budovania obranných kapacít</p>	<p>S cieľom zaistenia bezpečnosti, plnenia záväzkov voči NATO, EÚ a udržania regionálnej stability pokračujú investície do modernizačných projektov. Realizácia vybraných projektov zahrnutých v Dlhodobom pláne rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 predstavuje kľúčové iniciatívy zamerané na rozvoj obranných kapacít SR. Primárnym cieľom je zabezpečenie nového a moderného vojenského vybavenia plne kompatibilného s vybavením členských krajín NATO.</p>

²⁵ [Vnútroštátny plán digitálnej dekády Slovenskej republiky](#)

²⁶ [Národná koncepcia informatizácie verejnej správy](#)